

310887 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11 } చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 12-వ తేది గురువారము } No. 62
సంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస శుద్ధ దశమి ౧౦. } సంచిక ౬౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంవత్సర చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును, వాపుల రూపుమాపను.
శిగును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంచీవివంటిది

ఈమందును బద్ధగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాశోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

బాకీనిడబ్బితో నవా పీసా 1-క ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-క ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి నీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

అర్జును చిన్నదియైనను లేక పెద్దదియైనను మిక్కిలి శ్రద్ధతో చేయబడుచు

పట్టెలుతీర్చిన డ్రైమందుగాజులు

8 న-7 సవరములలో తయారగునట్లు జత 1 కి చేదారము నవా మజారి ర్పు 10.

బోలు చేతి గొలుసులు

4 న-8 సవరములలో తయారు చేయవచ్చును. తరుగునవా మజారి ఖర 1 కి రు. 14

గెట్టి గొలుసులు

5 న-10 సవరముల వరకు తయారు చేయవచ్చును జత 1 కి మజారి ర్పు 10, 15 వరకు గలదు.

(6) 172 పుట్టుగల అంకమైన మా క్యాటలాగు 1 కి ఖర: ర్పు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రాసుయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ. చలువర్రుపల్లి, చైవాబాదుకోడూ, మదరాసు.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్కరుతప్పక వాడతగినది!!

పాశ్చాత్య ఔంకటాచలపండితులు వారి లోకామయవార కస్తూరమాలలు:—ఈ దివ్యమధము మిక్కిలి విలువయైనకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన చందమామలజ్వలచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల ఔషధముబీదవారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-300 మూత్రలు గల బుడ్డి 1-కె ధర 1-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. ప్యాకింగు, పోస్టాజునానా. బిడ్డలు మొదలు పెద్దవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానధేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినవి అత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును.

వ్యవస్థాజరసాయనము:—బలహీనము, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకమొదలగు వ్యాధుల కలవారి కిదిరామకాణమునంటిది. వైద్యాధులను కుదుర్చుటయేగాక మంచిర క్తవృద్ధిని, అద్భుతమైన ధాతువృద్ధినికలిగించును. 2-0-0

మహాభృంగములకలెము:—కండ్లుకుంటు, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విసుకని తలనొప్పి, మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు శిరో, శరీరలోగములను రత్నక కుదుర్చును. 0-8-0

ద్రువరహితము:—ఎట్టిరకము తీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుమూడులలో మాడిపోవును. 0-4-0

చారిత్రాంజనము: కండ్లలో ఎఱుపు, నీర్లుకారుట, మనక గాయండుట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంటు మొదలగునవిమాచునగు 0-8-0

మా శౌవధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజము ఒకసారి మాత్రమే ఔషధములు కొనినవారికే తెలియును.

పాశ్చాత్య ఔంకటాచలపండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

శ్రీ సీతారాధువైద్యశాల, మైసూరు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

7.6-24 తేది శనివారమునుండి 18.6-24 తేది శుక్రవారమువరకు, దినమునకు రెండుసార్లు, సాయంత్రము 6-15 రాత్రి 8-10 గంటలకు శని, అనివారములందు మధ్యాహ్నము 2-15 గంటలకుకూడ యూనివర్సల్స్ థ్యువెండసు సీరియల్ డేనియల్ బూని అద్భుత వైర్యసాహసకృత్యములు గల చిత్రాత్మకకళ, ఉపకథలు 7, 8, 9 మూడవవారము - 6 భాగములు. ప్రెజెంట్ యూనివర్సల్స్ గ్రేట్ బాక్సింగు సిరియకుది లెడర్ ఫ్రవర్సు కూడ చూడబడును.

బడికిపోవు పిల్లల తండ్రుల కొక వరప్రసాదము

మా "ఎయి" పిల్లలను లైట్ చూడునుండి క్రింద కడతీసినకు పరిచే ముగివు. 1

ఈ దిగువ తెలిపినవారికి ప్రాజెక్ట్ టెన్సియన్ వరచ్చును.

Messrs T. H. Khanna
27, Linga Chetty Street, Madras

సులౌచనములు

అల్పధనకర్నాట దేశములందు శత్రువులను హతీంచి లెగిన సులౌచనములను గ్యారంటీగా ఇవ్వగల సమర్థులని క్యాన్సరా ప్రతికలక్షపాందిన మేము గుంటూరుపట్టణముందు బాంచి అఫీసు యేర్పాటు చేసినందులకు సంతసించుచు, అట్టి అకకాశమును గలుగజేసినందులకు అల్పధనకర్నాటకు సోదరులకు కృతజ్ఞము లర్పించుచున్నాము.

జె. సరసింహారావు, మేనేజరు.

గ్రాంధి) పెన్సిల్వేనియా, యెస్. వాక్చి. ౧౦వీ ముగియును
గుంటూరు) వైద్యులకు ఇచ్చివచ్చును.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూన్ నెల 12-వ తేది గురువారము

(1) ధాన్యములు

దసరాలు బా 1-కి రు 85-0-0 మొదలు 45-0-0 వరకు	
బియ్యము బస్తా	మొదలు, వరకు
కునుమ తెనాలి ,, ప 48 గలది రు 18-0-0	14-0-0
నెల్లూరి ,, డిటా ,, 16-8-0	17-0-0
డిల్లీ ,, డిటా 45 గలది ,, 16-8-0	17-0-0
రాగులు బా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0	9-0-0
సుత్తలు ,, ,, 24-0-0	26-0-0

(2) వత్స ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11-0-0 రు 12-0-0	
పెనగలు ,, డిటా ,, 10-12-0	11-8-0
పెనలు ,, డిటా ,, 10-12-0	11-4-0
మినుములు ,, డిటా ,, 12-8-0	13-12-0
ఉలలు రు 164 ,, ,, 9-4-0	10-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి రు 160-0-0	170-0-0
నెయ్యి బా 1-కి ,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం వేరునెనకబా 1-కి ,, 60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము ,, ,, 55-0-0	58-0-0
వేరునెనకనూనె గానుగ బా 1-కి రు 142 మినుకనూనె 185	
అముము నూనె బా 1-కి రు 160-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి రు 210-0-0	215-0-0
కురపసుపు ,, రు 160-0-0	165-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి రు 80-0-0	112-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముగుగు 1-కి రు 45, 50	
కాకనాపి పాయకట్టు ,, రు 60, 70	
జెల్లము బా 1-కి రు 85-0-0	90-0-0
అంతపండు బా 1-కి రు 26-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టులు రఖం బా 1-కి రు 88-0-0	96-0-0
చదరం ,, 82-0-0	86-0-0
రవుండు ,, 81-0-0	87-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 రులంకు రు 78-0-0	84-0-0
బంగారము, రులము 1-కి రు 25-6-0	25-8-0
కడరం 1-కి	16-8-8
ఇత్తడి బా 1-కి రు 295-0-0	300-0-0
రాగి డిటా రు 840-0-0	845-0-0
అస్కా చక్కెర బ 1-కి రు 46-12-0	47-0-0

(7) రంగులు అలిజరైను

అవుకన్లుడు 20 డిగ్రీలు రు 92-0-0	
కొట్టి కన్లుడు డిటా డిటా	
సింహం డిటా డిటా	
4 గురం డిటా రు 86-0-0	

కొటిల్లుని అర్థశాస్త్రము

గొంధక ర్తలు:—మామిడిపూడి-వేంకట రంగయ్య, ఎం. ఎ., ఆకుండి. వేంకటశాస్త్రి

చంద్రగిరి చక్రవర్తికి సభాసమంత్రియైన చాణక్య డనునామాంతరముగలిగినట్టియొక కొటిల్లునిచే రెండువేల సంవత్సరములకు పూర్వము వ్రాయబడిన సంస్కృతగొంధమునకు సరియైన తెనుగు, పరిపాలనవిధానమునుగూడించి మనపూర్వులు వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటిలో సగ్రగణ్యముదీనినాధారము చేసికొనియు కాకుండికాదులు వాగ్విగ్రంథములరచించిరి. పాశ్చాత్యులు సహిత మిట్టియొధ్యోగములేదని పొగడియున్నారు. పొర్రిన కాలమునందలి మనశేషములోని రాజ్యము లేట్లు పాలింపబడుచుండెనో తెలిసికొనగోరువారికిని చారిత్రపరిశోధకులందఱికి నిది యముల్యమైనది. గ్రంథమునువ్రాసినవాడు కొటిల్లుడోనా కాదా, గ్రంథకర్తచాలమెద్ది, గ్రంథమందు వర్ణింపబడిన రాజ్యాంగము యొక్క సభాసలక్షణము లేవిగ్రంథములయందును వివరించిన యుద్ధవిధానము చేర్చబడియున్నది. 500 పుటలగ్రంథము. కాలి కొత్తెండు. ఖరీదు రు 4-0-0 మాత్రము.

మామిడిపూడి వేంకటరంగయ్య.

మహారాజాకారేణ, విజయనగరం.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

(స్వీయవిలేఖరి)

జూన్ 8:—వై జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసమావేశము యీ నెల 7, 8 తేదీలయందు నెల్లూరు స్వరాజ్య కార్యాలయమున జరిగినది. శ్రీయుతులు కోమాండూరు పార్థసారధిఅయ్యంగారు, పోలవరపు గోవిందరావు, కటికి నేని వెంకట్రాసురావు, పోలా వెంకటప్పయ్య, గుంటూరు వెంకటసుబ్బయ్య, ఇస్కా చెంచయ్య, మహమ్మద్ రహింతుల్లాసాహెబు, ఖాజామొహిదీన్, పోలవరపు నుబ్బరామయ్య, ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య, శ్రీమతులు పానకా కనకమ్మ, కూరపాటి మంగళాంబగారు మున్నగు ప్రతినిధులు విచ్చేసియుండిరి. ఈసమయమున ఆమోదించబడెను.

1. అసహాయోద్యమముకొరకై అఖండత్యాగ మొనర్చి విశేషకష్టనష్టములకు లోనై యిటీవల స్వర్ణఖిలన శ్రీయుత కటికి నేని విజయరామయ్యగారి మరణమునకు ఈసభవారు చింతిల్లులు వారికుటుంబమునకు వారిసానుభూతిని చూపుచున్నారు.

2. ఈక్రిందివారినిరాష్ట్రసంఘమునకు యీజిల్లాతరపున సభ్యులుగా యెన్నుకొనవలెనని.

1 శ్రీమతి పొణకా కనకమ్మగారు, 2 కూరపాటి మంగళాంబగారు, 3 ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు, 4 వెన్నెల కంటి రాఘవయ్యగారు, 5 బెజవాడ నుందరరామిరెడ్డిగారు, 6 బెజవాడ చెంద్రశేఖరరెడ్డిగారు, 7 తేలూరు నుబ్బరామిరెడ్డిగారు, 8 తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు, 9 కొండాడై శ్రీనివాసగారు, 10 దేశభట్ల రంగయ్యగారు, 11 వెన్నెలకంటి గోపాలరావుగారు, 12 మిడుతూరు వరదేశ్వరయ్యగారు, 13 వెల్లూరు రామకృష్ణయ్యగారు, 14 కె. వి. రాఘవాచార్యులుగారు, 15 కటికి నేని కల్యాణరావుగారు, 16 కటికి నేని వెంకట్రాసురావుగారు, 17 బొమ్మ శేషరెడ్డిగారు, 18 చతుర్వేలుల కృష్ణగారు, 19 మహమ్మద్ ఖాజామొహిదీన్ గారు, 20 మహమ్మద్ రహింతుల్లాసాహెబుగారు, 21 కరణం పద్మావాయుని, 22 విగుమర్తి హనుమంతరావుగారు, 23 వావిలి కొలను నరసింగరావుగారు, 24 దేశరెడ్డి శేషరెడ్డిగారు, 25 కామిరెడ్డి వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు, 26 దర్శి వెంకటసుబ్బయ్యగారు, 27 ఇసకా చెంచయ్యగారు.

3. కోవూరుతాలూకాసంఘమువిషయమై, తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారు వ్రాసిన జాబునున్న, అందువైజిల్లా కాంగ్రెసుఅధ్యక్షులు వ్రాసిన నోటునున్న చదువడమైనది. కోవూరు తాలూకా సంఘము ఖ్యస్తానము బుచ్చిరెడ్డిపాలెమునకు మార్పుట ఉచితమని ఈసభవారు అభిప్రాయపడుచు అప్పప్రయత్నములు జరుగవలసినదిగా బుచ్చిరెడ్డి పాలెంలోని తాలూకా సంఘసభ్యులను కోరుచు తీర్మానించుచున్నారు.

హిందీప్రచారము భట్టారం వెంకట సుబ్బయ్య శర్మగారు వ్రాసిన జాబు చదువడమైనది. నెల్లూరులో హిందీ ప్రచారమునకుగా వారికి నెలకు రు 10/లు జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘము తరఫున యిచ్చునట్లుగా తీర్మానించడమైనది.

గ. జిల్లా ఖద్దరుసంఘమునుగూర్చి శ్రీయుత కోమాండూరు పార్థసారధి అయ్యంగారు వ్రాసిన జాబు చదువడమైనది. జాబులోని సందర్భముల ననుసరించి వారు పనిచేయుటకు వీలులేకుండుటలన జిల్లా ఖద్దరుసంఘములో సభ్యులును సత్కారము ఆశ్రయ కార్యదర్శియు నగు శ్రీయుత చతుర్వేలుల వెంకట కృష్ణ వెంటనే ఖద్దరు వస్త్రముల స్వచ్ఛత నిరూపించు కార్యములను చేయవలసినదిగాను, వ్యాపారాధ్యక్షుల ఇబ్బంది కలుగనంత చర్యమైనంత త్వరలో పనికి గడంపబడినదిగాను ఈసభవారు వారిని ప్రార్థించుచున్నారు. ప్రకృతము శేవు ఉదయమునుండి ఈకార్యమును వారు చేయలేనందున జిల్లాసంఘ కార్యదర్శిగారు ఈపనిని శ్రీ చు. వె. కృష్ణగారు పూనువరకును జరుపవలసినదిగా కోరుచున్నారు.

ఓ. వెద్దపుత్తేకు ఫిర్కా కార్యదర్శిగారు వ్రాసిన సిఫారసు జాబునున్న అచ్చటి పంచముల అట్టినిన్న చదువడమైనది. లోగడ శే. 12.7.23 న వీరికి రు 100/ లు యివ్వవలసిట్లుగా ఈసంఘమువారు లోగడనేతిన తీర్మానము ననుసరించి వై మొత్తములో సగము వెంటనే అఫిర్కాసంఘమువారి జవాబు దారిమీద అచటి పంచములద్యాలయమునకు వాడవలసినదిగా వారికి పంపవలసిట్లుగా తీర్మానించడమైనది.

2. టెన్క ఫిర్కా కార్యదర్శిగారు పంపిన అఫిర్కా బాకీవట్టిని చదువడమైనది. బాకీదార్లును త్వరలో తమ మొత్తములను ఫిర్కాసంఘమువారికి చెల్లించవలసినదిగాను, ఇప్పటికే చాల కాలమయినదినిన్ని బాకీలు వెంటనే పూనుచేయించి అవిషయము జిల్లా కమిటీవారికి తెలుపవలసినదిగా తీర్మానించడమైనది.

ర. జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షులు పంపిన రాజీనామా చదువడమైనది. వారి రాజీనామాను అంగీకరించడమైనది. వారి స్థానమున శ్రీయుత బెజవాడ నుందరరామిరెడ్డిగారిని అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొని వెంటనే కార్యము నిర్వహించు పూనువలసినదిగా ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ర. జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారు రగు శ్రీ పోలవరపు గోవిందరావుగారి రాజీనామా చదువడమైనది. వారి రాజీనామాను అంగీకరించడమైనది. వారి స్థానమున శ్రీ చతుర్వేలుల వెంకటకృష్ణగారిని ఈ సభవారు ఎన్నుకొని వారిని వెంటనే కార్యము నిర్వహించవలసినదిగా ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు. వైవారు కార్యమును పూనువరకు ప్రస్తుతము ఈ పాకుండిన అధ్యక్షక కార్యదర్శులు కార్యము నిర్వహించుచుండవలసినదిగా ప్రార్థించడమైనది.

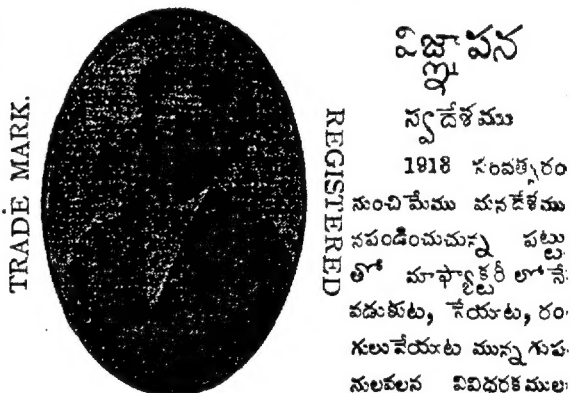
ర. శ్రీ అక్క-రాజు వేంకట్రామయ్యగారు లోగడ పంపిన ప్రచారపు రిపోర్టులో గౌరవభృతిని గురించి వ్రాసినజాబు చదువడమైనది. ఇప్పటికి వారు వేతనములేక చేసినట్టి పనికి ఈ సంఘమువారు తమ అభినందనమును తెలుపుచు ఈ నెల మొదటితేది నుండి వారికి నెల 1కి రు 15/ లు వేతనము యిచ్చువలసినదిగా తీర్మానించడమైనది.

ర. గత రెండుమాసములప్రచారము విషయమై కార్యదర్శిగారు పంపిన జాబు చదువడమైనది. ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘము వారే ప్రచారవిషయమై వారుచేసిన కట్టుదిట్టములు అనభవము విద కొంతకొంత మార్పుకొనునట్లు కనుబడు చుండుటలన ప్రస్తుతము యిందునుగురించి ఈ సంఘమువారు తీర్మాన మేమియు లేదు నవసరములేదని తీర్మానించుచున్నారు.

ర. కార్యదర్శిగారు పంపిన నోటు చదువడమైనది. కాంగ్రెసు తరఫున దూది కొనుగోలుచేసి గ్రామాదులలో విక్రయించుటకై కాంగ్రెసు ద్రవ్యమునుండి రు 200 లు ప్రత్యేకింపవలసినదిగా తీర్మానించడమైనది.

ముప్పనసోమరాజు అండు వీర్రాజు.

వెద్దాపురము పోస్టు.

పత్తములపసులరంగులతో చిత్రవిచిత్రమైన జీసినాదా అంతులు కమ్ములతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన 38 వ అఖిలభారత కాంగ్రెసువస్త్రప్రదర్శనమున మాబట్టులను ప్రదర్శించినటులను అవిదేశములోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువవాణ్యమైనదిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునుగురించి వ్రాయుచు మాబట్టులనుగురించి పీయూష కాంతిభూషణుగారు అమృత బజారు పత్రికయందు ఇట్లువ్రాసిరి:

“... ఇతర కాంగ్రెసుసభ్యులు వారున్నూ మరెవరైనా ప్రజలుకూడ అన్నిరకములఖద్దరున్నూ ప్రదర్శించిరి. ఇంకనుఎందరో కలరు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టువస్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. వెద్దాపురం వర్తకులు ముప్పనసోమరాజు వీర్రాజుగార్లు పట్టువస్త్రములను ధోవతులను వర్తుగుడ్డలను కోటుగుడ్డలను తలగుడ్డలను చీరలను మున్నగురకములు ప్రదర్శించిరి. బెంగళూరు అస్సామువారు కూడ ప్రదర్శించిరి.”

పట్టువస్త్రములనుగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క అగ్రదేన్సును రకములను విశులముగా వ్రాయుటలన దేశము స్వదేశీవస్త్ర పరిశ్రమలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ నభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిష్టాభిమానమును మాబట్టుల దొరకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే వాణ్యము లేకున్నవలయున బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మోపపుచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి బట్టయందు వుండేమాటేడే మార్కును ఇందున ప్రకరించితిమి.

హిందీ ప్రచారకవిద్యాలయము మదరాసు

ఉద్దేశ్యము:— దక్షిణహిందూదేశమున హిందీ ప్రచార కులు అత్యవసరముగా నున్నారు. కావున పాఠశాలలలోను హిందీపండితులుగా నుపయోగపడుటకును, హిందీ ప్రచారము చేయుటకును లక్షింపబడిన కొంతమందిని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కేంద్ర కర్నాటక రాష్ట్రములనుండి రప్పించి హిందీ భాషాపరిజ్ఞానము గల వారిగా జేయు నుద్దేశముతో చెన్నపురియందు హిందీ ప్రచారక విద్యాలయమును స్థాపించుటకు ఏర్పాటులు జరిగినవి. హిందీ సాహిత్యసమ్మేళనమునందు మధ్యమతరగతివరకు గల విషయము లన్నియు నేర్పబడును. "వికారద" చిరుదుకు తగినవారుగా బాలకుల శిక్షణ యొనంగెదరు.

విద్యాలయము ప్రస్తుత మొక ఆద్యక్షమామనం దుండును. ఒక ప్రిన్సిపాలు, 4 రు ఉపాధ్యాయులు నియమింపబడుదురు. పిరిగో నోకరు విద్యాలయమునందే బసజేసికొని యుండుదురు.

విద్యాలయముజరిపించు అధికారము యాదిగన సభు లు గల ఒక సంఘమున కొప్పగింపబడును:— శ్రీమాన్ ఎస్. క్రిని వాసవయ్యగారు, కా. నాగేశ్వరరావుగారు, కె. భావ్యం గారు, వి. రామదాసుగారు, చూలావా యాదవ్ హుస్సేను గారు, కె. సంజీవకామత్తుగారు, రాంజీ కల్యాణజీ శేకుగారు, పండిత హరిహరశర్మగారు, కరంసింగు మోహతాగారు, గల్లా గురుస్వామిచెట్టిగారు. విద్యాలయమునకు సంబంధించిన అన్ని విష యములను యీసంఘమువారు జూచుకొనెదరు. పాఠశాలలోని కట్టుబాటులనుగూర్చి ప్రిన్సిపాలుగారు జాగ్రత్త పరచెదరు.

విద్యార్థులవనతులు

విద్యాలయమునందు బ య టు నుం డివ చ్చి చదు వుకొను విద్యార్థులను వి ద్యాల య ము నందు ని వా స మేర్పరుచుకొను విద్యార్థులనుగూడా చేర్చుకొనెదరు. స్థలము చాలవండుటచే ప్రస్తుతము 23 మందికి మాత్రమే భోజనవసతి యొనంగబడును. విద్యార్థులు 18 ఏండ్లకు మించినవారు గావ లెను. హిందీభాషనచ్చినవారిని తప్పక చేర్చుకొనెదరు.

హిందీ ప్రచారమునకేను నుద్దేశ్యమైన కాంగ్రెసుసంఘ ములవారిచేగాని, పాఠశాలలనుండిగాని వచ్చు విద్యార్థులవద్ద నెట్టి రుసుము వసూలుచేయరు. ఇతరులవద్ద నెలకు రూ 2 వసూ లు చేయబడును. మొదటియేడు ఉచితముగా విద్య నేర్చుటకు విశేషింపబడెను.

బసభోజనవసతులకగుఖర్చు

మొదటి యేడు ఉచితముగా బసనిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. అధికస్థితి బాగుండెనచో ఎల్ల కాలము ఉచితముగనే యిరుదు. భోజనమునకగు వ్యయము విద్యార్థులు భరించుకొనవలెను. నెలకు రూ 15 వరకు అగునట్లు అంచనాలేయబడెను. విద్యార్థులవద్ద నసహాయముజేయుయేర్పాటులు గూడ జరుగుచున్నవి. ఆకా ర్మి-నెరవేరినచో అంతా గాకపోయిన కొంతమైన విద్యార్థులకు ఖర్చుతగ్గును. ధనసాయము చుట్టిన విద్యార్థులపేర్లు క్రమముగా ప్రకటింపబడును.

ప్రస్తుతము ఒక్కసంవత్సరము శిక్షణయే ఒసంగబడును. హిందీసాహిత్యసమ్మేళనము (అలహాబాదు) వారి మధ్యమతర గతి వరకు నేర్పబడును.

ప్రారంభదినము

విద్యాలయము జూలై 18 వ తేదీన తెరువబడును. అందు చేరగోరు వారు కార్య ద ర్శి, హిం దీ ప్ర చా ర క కార్యాలయము బ్రిటిష్ కేసు, మదరాసు అను విలాసమునకు జూను 80 వ తేదీలోపున దరఖాస్తు లంపవలెను. దరఖాస్తుదారులు, (1) వయస్సు (2) మాతృభాష (3) రాష్ట్రము (4) చది వియున్నచో అంగవిద్య యెంతవరకు నేర్చినదియు, (5) హిం దీ ఉర్దూభాష తెంతవరకు తెలియునో వ్రాయవలెను. వెంట నే దరఖాస్తులను విచారించి యెవరు చేర్చుకొనబడినదియు జూ లయి 5వ తేదీలోపున ప్రకటింపబడును. విద్యార్థులు 12 తేదీ లోపుగా చేరవలెను.

విన్నపము

స్వరాజ్యసాధనమునకై వాడుకు లేర్పరచి నిర్మాణ కార్యక్రమమునందు హిందీభాషా ప్రచార మొక ముఖ్యంశ మయియున్నది. అది నెరవేర్చుటకై ఈవిద్యాలయము స్థాపింప బడినది. దక్షిణ హిందూదేశమున హిందీభాషా నేర్పివారు చాలయవసరముగానున్నారు. అట్టివారిని తయారజేయుటకు త గినవిద్యాలయ మొక్కటియు లేకున్నది. ఈకారంత దీక్షితులకై అలహాబాదు హిందీ సాహిత్యసమ్మేళనము కాళాకార్యాలయ మయిన మదరాసు హిందీ ప్రచారకార్యాలయ సంఘమువారి ప్రయత్నముజేయుచున్నాడు. విద్యాలయము జయప్రదముగా తోసనసాగుటకై ప్రజల సహాయముపై నాధారపడియున్నాడు.

శాసనసభా ప్రవేశము- అసహాయోద్యమము

పరస్పరభిన్న చులు గావా?

దాసుగారికి చాదరిగారి ప్రత్యుత్తరము

దొర్లస్వరాహిత్య అసహాయోద్యమ నూత్రమునకును, విధానమునకును, శాసనసభా ప్రవేశము భంగకరముగావని చెలి పి, డిల్లీ, కాకినాడ సమావేశములలో గావించబడిన రాజీ తీర్మానమును ధృవపరచుచు సిరాజ్ గంజ్ లో తెంగాలు రాష్ట్రీయసభవారు గావించిన తీర్మానమునకు "శాసనసభా ప్రవేశము, అసహాయోద్యమమునూత్రమునకు భిన్నము గాదు" అనుపదములను వదిలివేయవలెనని, బహిష్కారవాదులు సవరణజేపపాడించిరి. సవరణ కనుమాలముగ నుపన్యాసములు జరిగివతరవాత, దాసుగారు దానినెదుర్చుచు నుపన్యసించిరి. అటుతరువాత జె. చాదరిగారిట్లుపన్యసించిరి.

నేను అసహాయవాదినిగాను, అయినను ఈసవరణనెదు ర్చుటకునే నేమాత్రమును జంకను. దాసుగారు, తప్పనివిషయము అను, తప్పనివిషయములను సభ్యులయెదురుటనుంచి, వానిని విమర్శింపవలెనని జంకబాలను. తాను న్యాయవాది వృత్తియొ దపృథక్తనము తప్పనివార్తలను సవరించుచుండవచ్చుననియు, కాని దేశసేవయందుమాత్రము తాను నిర్లక్ష్యమున చూడరాన వరించెదననియు నుడివెను. కాని, శాసనసభా ప్రవేశము, అసహాయోద్యమమునకు భంగముండనిగాదని, దాసుగారు నుడివిన వాక్యము, మాత్రము, ఆతడు నిర్లక్ష్యమున నవలంబించుచుం డెనను విశ్వాసమున గుడుచ్చుటలేదు. నేను రాష్ట్రీయశాసనసభ లోను, కేంద్రశాసనసభలోనుచాలకాలము పనిజేసేఅనుభవమును సంపాదించితిని. వేర్వేరుసమయములందు ప్రభుత్వమువారితో సహకారము తప్పనిసరిగ నుండవలెయున్న విధులను నేనెరుగు చును. సభ్యులు తమ కంగీకారమైన ప్రతిపాదన సందర్భమున సహకారము జూపెదరు. వారి కిష్టములేని విషయములందు నిరాకరణము వహింపవలెను. అసహాయోద్యమ పక్షముతో సంబంధములేని నేను నామిత్రులను ఇదివరకు ప్రభుత్వమువారి తో సహకారముగ నున్నట్లే, ఇప్పుడు దాసుగారును అతని పక్షమువారును అనేక సందర్భములలో ప్రభుత్వము వారితో సహకార మొనర్చియుండిరి. రాజభక్తి ప్రమాణము మొదలగునవి సహకారములో జేరినవే నిర్బంధశాసనములవిచారణ సంఘ ముననుండి పనిజేయుటవలన నేను ప్రభుత్వమువారితో సహకార మొనర్చినవాడనైతిని. అందువలన 12 నిర్బంధ శాసనము లలో 10 రద్దుచేయగలిగితిమి. ఉప్పు పన్ను చూచనను నిరాక రించితిని, ఈపన్నును పునరుద్ధరించినపుడును సహకార్య గులు తమ యసమృత్తిని చెల్లవుచు సభ్యులకు రాజీనామాల నొగిరి. అది గూడ అసహాయోద్యమమే దేశమున కుపయోగ కరమగు పనులను వేసినైన జేయయినెంచునెడల మాపృథక్తి నే యవలంబింపవలసి వచ్చును. అనగా మంచి చర్యలలో సహకార మునడపి, చెడు చర్యలలో ప్రతిఘటింపవలెను. ఇంతవరకే విషయమున దాసు పార్టీవారు తమకుదోచినట్లు జేయుచున్నా రు. అట్టి సందర్భమున, శాసనసభా ప్రవేశము, నాగపురము కాంగ్రెసునందు గావించబడిన బహిష్కార తీర్మానమునకును పరస్పర భిన్నములు గావని ఎట్లనగలము. అందుచే కాన్పులు లో జరుపుచర్య, అసహాయోద్యమమునకు భిన్నమైనది గాదని జెప్పటకున్న సీపద్ధతియే యుత్తమ మైనది. దాసుగారు అనుద్దేశ వూర్యముగ చెప్పిన కొన్ని తప్పుల నీక వివరించెదను స్వరాజ్యపక్షమే గాంధీమహాత్ముని విడుదలకు కారణమని దాసుగారు నుడివెరి.

కాని నిజమున కారణ మిది గాదని ప్రతివాదికిని తెలియు ను. గాంధీమహాత్మునకు న్యాధిపచ్చి చాల అసాయకరమగు శస్త్ర విశిష్ట జేయవలసి నచ్చుటయు, అందుచే వారు చాల దుర్బలు లగుటయు వారివిడుదలకు కారణము భారతశాసన సభలో స్వరాజ్యపక్షమువారి తీర్మాన మంగీకరింపబడుటకు పూర్వమే ఆతడు వదిలిపెట్టబడెను. ప్రభుత్వమువారు, సరిగా నా తీర్మానము దినముననే విడుదలను ప్రకటించుట, అనవి

విద్యాలయము తోసనసాగుటకు సాలునకు రూ 4000 లేక 5000 అవసరము. ప్రస్తుతము సాలునకు రూ 1500 వచ్చు విరాళము లు వాగ్దానము జేయబడినవి. తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘము వారు రూ 1000 ఒసంగిరి. ఈవాగ్దానములతోను యీధనము తోను విద్యాలయము ప్రారంభింపబడెను. దీనిని నిలబెట్టు భార ము హిందూదేశ ప్రజలపై నున్నది. దీనిని స్థిరవిద్యాలయముగా వొనర్చి యావద్భారత దేశమునకు హిందీభాషను ఏకభాషగా జేయుప్రయత్నమునందు తోడ్పడవలెను.

విద్యాలయస్థాపకులు, కాంగ్రెసుసంఘములు, పాఠశాల లు మున్నగు సంస్థల్ని టిండి కొందరు ప్రచారకులనంకి, వారి కి ధనసహాయము జేయవలెనని అసంఘములను నేడుచున్నాడు.

సరకాలహరణమును, చర్యను తప్పింపుకొను నుద్దేశము దప్ప వేరుగాదు. స్వరాజ్యపక్షమువారి తీర్మానము భారతశాసన సభవారిచే నింకను అంగీకరింప లేదనియు కాని వారట్టితీర్మా నమునకు నోటీసు నిచ్చిరను విషయమే విడుదలకు తగుకారణ మనియు దాసుగారు నుడివెరి. నేను దాని సంగీకరింపజాలను. అందుకు కారణముల చెలిపెదను. 1818 సం॥ మూడవ రెన్యూలే వనుక్రింద నిర్బంధమున నుంచినవారిని వదిలిపెట్టవలెనని గూడ దాసుగారును వారి అనుచరులను తీర్మానముల నొనర్చిరి. కాని ఆ తీర్మానముల ననుసరించి ఒక్కనైనను వదిలిపెట్టబడ లేదను విషయ మందరకును తెలిసినదే. స్వరాజ్యపక్షమువారు గావించిన ఇట్టి తీర్మానమువలన, ఒక్క నిర్బంధము డైనను వదిలిపెట్టబడనప్పుడు, ఇక తీర్మాన మొనర్చెదరను భయముచే మహాత్ముని వదిలిపెట్టెదర యెట్లు విశ్వసింప నగును.

నేను, దిప్రసీపు శాసనముల విచారణ సంఘమున సభ్యుడుగ నున్నపుడు, 1818 సం॥ 3 వ రెన్యూలేవనును రద్దు జేయవలెనని శిఫారుజ్జేసితిని. క్రిందటి సంవత్సర మీ శాసనమును తెంగాలులో నుపయోగించినపుడు, మొట్టమొదట నేనే తీర్మానము గ న స మృ తి ని చె లి పి తి ని. ఈ శాసనముక్రింద నిడివరకు గూడ చాలమంది నిర్బంధితులు గతురు. అట్టివారు, ఇచ్చటనే దాదాపు అయి వాగ్దాంధ వచ్చును. అట్టినిర్బంధితులలో చాలమందిని నేను వదిలించితిని. నేను పిటిషనుద్వారా అనునర్థితివని దాసుగారు రిరి. అతెం లేమాత్రమును గాదు. అట్టి నిర్బంధములతోని అన్యాయమును మాత్రము ప్రభుత్వమున కెరించితిని. ధర్మచింతితో నట్లునర్చి తినిగాని ప్రతి ఫలాపేక్షతో నట్లుజేయలేదు. పోని నేను వర ఖాస్తులేపెట్టితి ననుకొనుదు. ఇప్పుడుదాసుగారును వానిపక్షము వారును జేయుచున్న పని అంతకుంటే భిన్నమైనదా? ఓరు శా సనసభలో ఒకతీర్మానమును గావించిరి. అంతోక కార్యమును గరించి గవర్నరునకు శిఫారుజ్జేయుచు, దాని నాచరణలోనికి దేవలెన ని ఆ త ని ప్రా ర్థిం చు చు న్న ది. ఇవన్ని మహాజర్లు ప్రార్థనలేగాని వేరుగాదు. దాసుగారును వారి యనుచరులును, ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుటతో గడపు చున్నమితవాదులను, నిరసించుచు, నిందించుచున్నప్పటికి, వారి పక్షమువారు అవలంబించుచున్న పద్ధతిగూడ మితవాద పద్ధతియేగాని వేరుగాదు. దాసుగారు దానెప్పుడును మిత వాదుల నిందింపలేదని నుడివెను.

"మితవాది" అనే పదమును నిందాగర్హితముగ నుప గింపలేదాయని యడుగుచున్నాను. తాముగూడ నదేమాగ్ధ మవ లంబించుచు నిట్లు జేయుటేమి ధర్మము. అందుచే, నాగపుర సమావేశమున నిర్వచింపబడిన అసహాయోద్యమ నూత్రముల ఈ ప ద్ధ తు ల ను గ న ము గ ను న్న ద ని చెలిపి భ్రమింపజేయుట నిరపయోగము.

నాగపుర సమావేశమునందే, శాసనసభా ప్రవేశ విష యమున దాసు నూచించిననియు ఈవిషయమున గాంధీగారి తో తనకు వివాదముగూడ గలిగిననియు దాసుగారు నుడివెరి. నాకట్టివిషయ మెద్దియు జ్ఞాపకములేదు. అప్పుడు దాసుగారు మహాత్ముని త్రివిధబహిష్కారమును బలపరుచుటయేగాక, ఈబహిష్కారమును పన్నుల నెగగొట్టునంత తీవ్రరూపమున గూడ సాగింపవలెనని నుడివినట్లు నాజ్ఞాపకము. అసమయమున నంత తీవ్రము శాసన తిరస్కారోద్దేశపూరితములగు దాసు గారి పూర్వాయున, శాసనసభా ప్రవేశోద్దేశములు గూడ నెట్లు దా గి యు న్న వో చె లు ప జా ల ను. దా సు గా రు ప్ర స్తు త ము జె ప్పి న ది. నిష్కపటమైన వాక్యము గావనుట కిదిమరియొక నిదర్శనము. గాంధీమహాత్ముని శిక్షయనంతరమే దాసుగారు శాసనసభా ప్రవేశోద్దేశమును వెల్లడించిరి. ఇందుకుపోధాతేముగా దాసుగారును అతని మిత్రు డగు నెహ్రూగారును, ప్రజాభిప్రాయమును గనుగొనుటకు దేశమంతటను పర్యటనమొనర్చి, దేశము శాసనతిరస్కారము నకు సిద్ధముగ నున్నదా యను విషయమును విచారించి, నిర్ణయగ లేదని నిశ్చయ మొనర్చుకొనిరి. భారత రాజకీయ ములలో నూత నాగంతుకునగుగూడ నువిదితయమగునట్టి యల్పవిషయమును గనుగొనుటకు పిరంతికాలమును, ధనమును ఎందుకు వ్యయపరచిలో యూహింప నసాధ్యముగ నున్నది. దేశము శాసనతిరస్కారమునకు సిద్ధముగ లేకపోవుటచే శాసన సభాప్రవేశమును దాసుగారు గోరిరి. దానికి నాకట్టి యభ్యంతరమునులేదు. కాని శాసనసభా ప్రవేశము, నాగపురసమా వేశమున నిర్ణయింపబడిన దొర్లస్వరాహిత్య నిరాకరణనూత్ర ములకు సంపూర్ణానుగుణముగ నున్నదని చెల్లవుటమాత్రము నేను సహింపజాలను. అట్టిభావమును సవరించుట నా విధి యని గోచెను. శా స న స భా ప్రవేశము, దొర్లస్వరాహిత్య సహాయ నిరాకరణము ననుసరించయే యున్నదని దాసుగారు గావించువాదన నట్టిబూటకము.

ఈ కారణములచే తీర్మానముయొక్క ఉపోద్ఘాతమును సవరింపవలెనని గోరిన యభ్యర్థవాదులకు అసహాయవాదులతోనే నేకీభవించుచున్నాను. ఆ. జ. పులిక

నిరాణకార్య క మము

నూజివీడు.

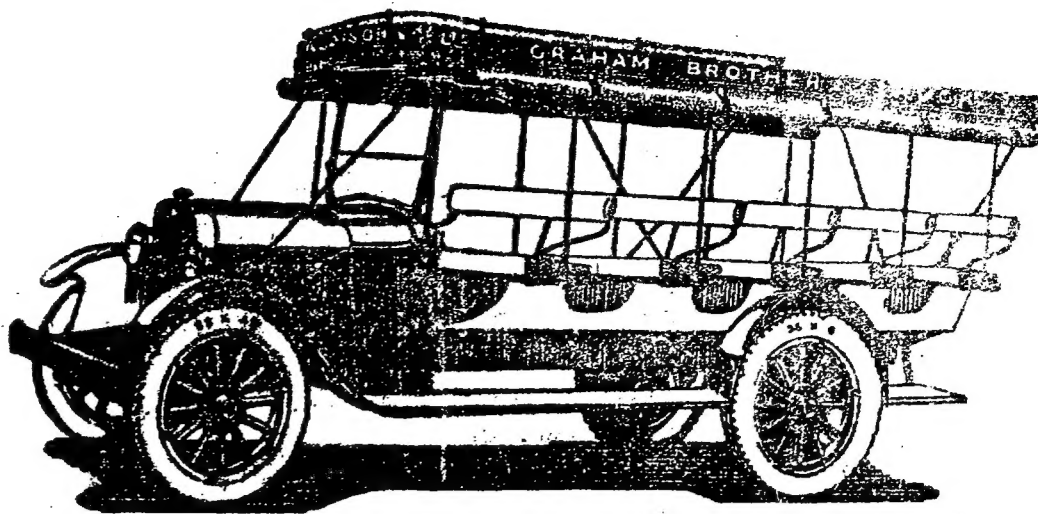
ఈ బస్సు

స్వతంత్రము ప్రతియొక్కదాను

దక్షిణభారతదేశమునందు

అనేక వేలరూప్యముల లాభమును

గడించుచున్నాను.

ది డాడ్లీ గ్రహము 1 1/2 టన్ బస్సు

ఇదివరలో నరపరా చేయబడుచున్న వాటి కంటెను ఎక్కువ ఆర్డరులు వచ్చుచున్నవి.

ప్రస్తుతము తక్షణమే యివ్వబడును.

డాడ్లీ గ్రహము మేలైన విశిష్టా
గములను మావద్దనుండియే
కొనుడు.

అడిసన్ ఆండు కో., లిమిటెడ్,

విశిష్టాగముల నిష్పాదకము
గాగలను.

ADDISON & Co., Ltd.,

BANGALORE.

TRICHINOPOLY.

MADRAS.

T. STANES & Co., Coimbatore.

GEORGE OAKES, Ootacamund.

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు

శ్రీమద్రాష్ట్రపతి అన్నపూర్ణయ్యగారు ఈ కాలమున
కేది ప్రజావాసులు రాజ్యమునందు నెలకొనియున్న
నుండి వివిధ లక్షణములను అన్నపూర్ణయ్యగారి సేవకును
ఆంధ్రదేశమునందు లేని వానప్రస్థమును పొందుదు 1921 సం
లో ప్రభుత్వపాఠశాలల : పాఠశాలలను పోషించినప్పు డీయ
మొదట గొంత ఆలోచించెను. కలెక్టర్ శ్రీమంతులు కాంగ్రెస్
జ.గిన పిమ్మట ఈయారిని ద్వారా పూర్తిగా తమ విధుల కిమును
గురించి ఆలోచనలు జరిపిరి. తుదకు 1920 సం.ము డిసెంబరు
నెలారంభమున అన్నపూర్ణయ్యగారు, దాను బామెనరా
గారున, పబ్లిక్ కమిషనరులుగాను. డి. వి. పీ. సి. రుక్మాను
లో చదువుచు కళాశాలను బహిష్కరించిరి. ఆ నెలలోనే 12వ
తేదీన అయ్యగారిని కేంద్రపాఠశాలకు యధ్యక్షులై కింద జాతీయ
విద్యార్థి జరిగెను. ఆ భాషలముగా నాటినుండియు
అతని విద్యార్థులు ఆయన పాఠశాలలో కలెక్టర్ లెలివిలేలు
బడుటను, శ్రీ అన్నపూర్ణయ్యగారున మరొకరిందరు యువకులును
అందు పనిచేయుటయు జరిగినది 1921 సంవత్సరము జనవరినెల
22, 23, 24 తేదీలలో గోవానరముల విద్యార్థి మహాసభ మహా
వైభవముతో జరిగినది. అన్నపూర్ణయ్యగారు ఆ మహాసభను
ఆహ్వానసంఘకార్యదర్శిగా నుండి విశేషకృషిచేసిరి. ఈ మహా
సభ ఫలితముగా ఈ యారి కళాశాల నుండియు
యు, యితర పాఠశాలల నుండియు
జిల్లానుండి యితర పాఠశాలలలోని పాఠశాల నుండియు
అనేకులు విద్యార్థులు ఆయన పాఠశాలలో కలెక్టర్ లెలివిలేలు
ప్రవేశించిరి. అప్పుడు మునిచేసినవారిలో నాల
నుండి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమున జాతీయ విద్యాలయములలో
నానాధానియులును జాతీయ పాఠశాలలలో విద్యార్థు
లగుచుండి జాతీయ ప్రవేశమును విశేషముగాతోడ్పడిరి.
అప్పుడు నుండల మహాసభ జరిగినప్పుడేను డి. వి. అన్న
పూర్ణయ్యగారును మేమును కలిసి పాఠశాలల బహిష్కరించిన

విద్యార్థులును కాంగ్రెస్ యువకులను దళితులనును యితర
యువకులును కలిసి యొక సంఘముగా జేరి కాంగ్రెస్ యువకు
ములో వీలైనంతవఱకు కృషిచేయవలెనని తలపోసి ఆ సంఘ
రము మార్చి నెలలో ఆంధ్ర యువజన స్వరాజ్యసభను ఏర్పరచు
నను సభ్యులతో స్థాపించి అన్నపూర్ణయ్యగారు మాలో
కలెక్టర్ లెలివిలేల యుద్ధాహుతులగునై కృషిచేయుటతోను
నుండి మునుపటివలె మార్గరహితముగ నుండి యువకుల కంద
రకు ఆదర్శపాత్రులుగా నుండెడివారు. ఆంధ్రయువజన స్వరా
జ్యసభ కార్యదర్శిగా నుండి ఆ సంజేసిన కృషి వర్ణనాతీతము.
జాతీయ పాఠశాలలో నుపాధ్యాయుడుగా నుండియు తనకాల
మును వృధాబుచ్చక కరపత్రములను వ్రాసియు వ్యాసములను
వ్రాసియు ఖద్దరమృతములో పాల్గొనియు అనేకవిధములుగా
జాతీయజీవనములో ఈయన పాల్గొనెడివాడు. తనకాలము
సంతయు వృధాబుచ్చుచు వివిధ గురుకుల దోషవర్ణనని జెప్పు
యువకులు శ్రీ అన్నపూర్ణయ్యగారి కృషిచేయించియు కార్య
దీక్ష జూచియు నాకము నేర్పొనవలెను. ఈయనయొక్క
కార్యదీక్షయు కార్యచరణా సక్తియు ఈనాటి విద్యార్థుల
కు ఆదర్శములు. కాంగ్రెస్ పత్రిక విపరీతములలో స్థాపించ
బడినదియు శ్రీ అన్నపూర్ణయ్యగారు ఆపత్రికా సంపాదకులుగా
నుండి నిర్వహణమును నిర్వహించుటయునై స్వసహాయముల
తోను చేసినవేయయు ఆంధ్రమహాజనులకు విశిష్టము. ఆరోజు
లో అన్నపూర్ణయ్యగారి మేత్రము విశ్రాంతిలేక ది. మును
12, 14 గంటలవరకు పనిచేయుట నేనెరుగును. ఆయనము
లోని ఆయనయొక్క ఆసక్తియు పాఠశాల నేడెను. 1922
సంవత్సరాంతమున కాంగ్రెస్ లోనిన వివాద సంఘముల
కొందరు కాంగ్రెస్ భావనలను నామమానియి వ్రాసివ్రా
డి వ్రాసి యొక్క పట్టుదలతో నారిపాఠ్యము కానవసర ప్రవేశ
వాదలవాదమును. ఖండించుచు కొన్ని వ్యాసముల మూలము
గను, యువ వ్యాసముల మూలమును ప్రబోధముచేసిరి. ఆంధ్ర
యువజనస్వరాజ్యసభ పక్షమున ఈ యారిలో సభిగానించి
అందు కాంగ్రెస్ లోని సంఘమువారి నిర్యాసను ఖండించుచు

“ప్రభుత్వనిధానము” వాదము చేయవలెను అని జెప్పినవాని
మును తప్పుగా నిరూపింప జేసి కొన్ని తప్పులను
మునారోపించి ఈ యారు 18 నెలల కిక్కివేసిరి. కాని ఈయన
ఏమాత్రము కలింపక జైలున కరగెను ఇంటికినంతటి ఏరుకు
నని దిగులుజెట్టుకొనక జైలునువోయి, శిక్షనంతలు గ. పి. ఈనెల
18 వ తేదీన విడుదలయగుచున్నారు. అన్నపూర్ణయ్యగారు
వీరు ఒడదలయిన వెంటనే కాంగ్రెస్ పత్రిక సంపాదకకృషి
స్వీకరించురు. ఆంధ్రులందరు ముఖ్యముగా యువకులు అన్న
పూర్ణయ్యగారియొక్క కృషిచేపొందండి కాంగ్రెస్ పత్రిక స్థాపిం
చియు పెంచియు ఆంధ్రదేశమందలి ముఖ్యపత్రికలలో నొక
టిగా జేయుదురుగాక! ఆయన కార్యక్రమమున ప్రవేశించు
చున్నందులకు నామగల ఆనందమును మా ఆంధ్ర యువజన స్వరా
జ్యసభవారి ఆనందమును దెలియజేయుచు, ఆయన నభినందించు
చున్నాను.
రాజమహేంద్రవం } న. శివరామకృష్ణశాస్త్రి
1-6-21

విలేఖరులకు నూచన
సం. వెం. రం. (ఆదానికగ ప్రచురించుచు) వ్యాసము
సంతకములేదు. ప. రా. నా. (ఆదానికగ ప్రచురించుచు)
క. బి. డి. బ్ర. కా. నెల్లూరుపురవాసులు, కె. న. (ఆపత్రి
క కేంద్రమువ్రాముడు, యల్. శ్రీ. రె. చి. వెం. శే. బి. రా.
స్వా. టి. ఏ. ప. (తెలుగున వ్రాయుచు) ప్రకటింపబాలము.
ఆం! ౧౦/ ౧౧

నక్సన్ దంతమూలము నోటిలోని నోలవ్యా
ధి యందును.
పండ్లనోవ్వులు, ఇండ్లలో నెక్కువ చీనుకాములు కాముల దీని
లన స్వస్థమునను. నాలుకమీద పొక్కులు తొలగించు ఇవ్వబేళ
మూతకల డ్రాముతోను దైవప్రవృత్తులతోను నోయబడినది.
1 డ్రాప్ 0.2.0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి.
డజను- 1.4.0
సం. 1 ఎ. ఆలంగాతా పిళ్లడికి రియవల్లీ కేళి ముద్రాను.

పశ్చిమగత కొనగమరహారము

ప్రభుత్వమునకు విచారించుట

ప్రభుత్వమునకు వేతము ముగియుట

సి. న్యూ, 11 జూన్:— భారతరాజనసభ ఈదినమునకొం చెమునేపుమాద్రము సమావేశమైన తరువాత అవసరసమావేశ ము ముగింపబడినది. తిరిగి ఎప్పుడు సమావేశమగునది తరువాత ప్రకటించబడును. కె. సి. నియోగిగారు రద్దయ్యి తిరిగివచ్చి ప్లేటుకొన్నింటిని వారు ఎట్టిసవరములను లేకుండనే టారిఫులుగా నామోదించుటచే, ఈదినమున భారతరాజనసభవారి కేమి పని లేకపోయెను. చాలమంది సభ్యులు నిన్ననే వెళ్లిపోయిరి. ఈ దినమున హాజరైన సభ్యులసంఖ్య 55 కంటే పెక్కు తక్కువ.

ప్రభుత్వ తీర్మానములు

బొగ్గు వాణిజ్యపరిశ్రమ

విల్లుగారు మార్చి 17 లేదీన నడుగబడిన యొక్క ప్రశ్న ముగించి ఇట్లుడిగెను. దేశీయరాత్రి సి బొగ్గు పరిశ్రమ వాగెనులు మొదలగు సమపాదముల నొనర్చు విషయమును విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారు రొకనిష్పాత్తుకమైన బోర్డు నేర్పర చెవరా?

సర్. చా. ఇన్స్:— నేనుమార్చి 17 లేదీన దేశీయరాత్రి ల గౌరవనీయులగు గౌరవరాజనసభకు విచారమును విచారణ ను సాగించుటకే ప్రభుత్వమువారికి నూచన యొనర్పబడినది. ఈవిషయమున ఇంకను ఎట్టినిష్పాత్తుకమును గావించుకొనబడలేదు. ప్రభుత్వాధికారులు డియ్యరునిధికి చందాలొనగుట గల ప్రసాదముగలగారికి సర్. అలెగ్జాండరు మజ్జీ పనుగారు ప్రభుత్వ తీర్మానములను భారత ప్రభుత్వసేవలు మిలిటరీ యుద్ధాంగము డియ్యరునిధికి చందాలొనగరాదని నిషేధించబ డెనని చెబిరి.

దక్షిణాఫ్రికా బొగ్గుగుమతులు

భారతరాజనసభవారి రిడిమరకు, దక్షిణాఫ్రికా బొగ్గుని గుమతిపైన దిగుమతి పన్నుల తొలగింపవలసినదని, గావించిన తీర్మానముపై ప్రభుత్వమువారిట్టిచర్యను దీసికొనునది చెప్ప వలెనని నియోగిగారిచేత ప్రశ్నగలదు. సర్. చా. ఇన్స్:— ఇన్స్: గారు ప్రభుత్వ తీర్మానములను, కిడనపురము డాక్యుమెంటు సాక లద్యారా బొగ్గును బొంబయి కెగుమతిజేసినచో లేక గాడా యనువిషయమును విచారించుటకు ఓకానిష్పాత్తుకమిట్టిని నియ మించు టుచిరమను భావముతో ఈవిషయమును టారిఫుబోర్డు తవారినిగొరుట వాటియించిరి. గతమాడుమాసములలోను బొగ్గు టవారము చాల అధిక్యమైనది. 1924 సం॥ మొదటి మా నెలలలోను 46000 బన్నుల టెంగాలుబొగ్గు బొంబయి కెగు మతి జేయబడినది.

సర్. బ్లాక్స్టెగారు రామాయంగారికి ప్రభుత్వ తీర్మాన ములను, టైలర్స్ అండ్ నాల్స్ సొసైటీ సొసైటీ ప్రతినిధులను, ప్రభుత్వ కాన్సల్టెంట్లను సభ్యులను నియమించుటచేసి నుడిచెను.

లీకమిషను సూచనలపై చర్య

టెక్నోగారికి జేరికొంగులకు ప్రభుత్వ తీర్మానము లు, కె. ట్రైబ్యునల్ సమావేశమైన లీకమిషను సూచనలపై చర్యదీసికొనబడునని చెబిరి.

ఈదినమున 126 ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వ తీర్మానము లొనగబడినది. ప్లేటుకొన్నింటిని రెట్టిసవరములను జేయకయే టారిఫులు నంగీకరించినది కార్యదర్శి ప్రకటించినపు డుత్వాధికారులు చెలరేగెను. తరువాత, గౌరవగారి స్త్రీల అంగీకార చట్టమునకు వివిధ ప్రాంతములనుండి వచ్చిన అసభ్యులను ద తిరుపు పంపబడిన పెటిషనులను జదివెను. అంతటితో సభ ముగిసెను. తిరిగి ఎప్పుడు సమావేశమగునది తరువాత ప్రకటింప బడును.

సెప్టెంబరు సమావేశమునకు తీర్మానము

భారత రాజనసభ సెప్టెంబరు నెలలో సమావేశమగుటకు కె. సి. గొస్వామిగారు రీక్రిండితీర్మానము నుపపాదించుటకు నోటిసు నొసరిరి.

భారతీయుల కేరళాగొస్వామియును, జీవితవ్యయపరిమాణ మునును భంగముగలగకుండ నొనర్చుటగాను, ప్రస్తుత పన్ను విభారమును ప్రజల భరింపగలరా యను విషయమును విచారి,

యటగాను, పన్నుల విచారణసంఘమువారి పనిని ఆసియుంప వలెననియు, ఈసంఘమునిర్మాణమునందును విచారణయోగము ను అంగీకరింపగ నుడుటచే, దేశీయరాత్రికి సరిగ్గా కార్మి కులను, సీక్రింబి దేశీయ-దాయమునుగరించి అంచనాలతో యట కొంకసంఘమును నియమించవలెనని ఈసభవారు గొడ మున్నాయి.

పశ్చిమగత కొనగమరహారము

ప్రభుత్వమువారు చెల్లించవలెను ఓడ్యయరునాయరు మానవత్వపుదాహలో నాయకుగా రు ఓడ్యయరునకు తెల్లించవలసియున్న ధనమునంతను ప్రభుత్వ మువారుచెల్లించవ లె నని గో రు చు నెట్లం బ రు త సమా వేశ ము న నొ క తీ ర్మా న ము ను ప పా దించు టు తు సర్. దేశీప్రసాద సింహగారు నోటిసు నొసరిరి. (అ॥పె॥)

అగ్నిపెట్టెల పరిశ్రమ

ప్రభుత్వమువారు విచారించవలెను పారిశ్రామికముల సమ్మేళనమువారి కోరిక

సి. న్యూ, జూన్ 11:— దేశీయ అగ్నిపెట్టెల పరిశ్రమల హక్కుల రక్షించుకొనుటగాను భారతదేశములోని అగ్నిపెట్టె పారిశ్రామిక యజమానులొక సమ్మేళనముగ నేర్పడిరి. ఈసంఘ మువారిది:రకు వాణిజ్యసభ్యునివద్దకు రాయభారముచెల్లి తమ పరిశ్రమయొక్క స్థితిగతుల విచారించుటకు టారిఫుబోరును ని యమింపవలెనని గోరిరి. దిగుమతిజేయబడువానిపై పన్ను విధిం పవలెననిగూడ గోరిరి. లండనుద్వారా నీదేశమునకురానున్న స్వేడిషు అగ్నిపెట్టెల పరిశ్రమవారిభయముచే బీల్టోకసంఘముగ నేర్పడిరి. (అ॥పె॥)

స్వరాజ్యపక్షములో విభేదములు లేవని కెల్లూరుగారి ప్రకటన

సి. న్యూ, జూన్ 11:— స్వరాజ్యపక్ష ప్రధానదండనా యకు డర్ కెల్లూరుగారు టారిఫుబిల్లుసందర్భమున తమవత్తుము వారి చర్యనుగురించి వివరించుచు, పక్షమునందు కలహములు గాని, విభేదములుగాని లేవనియు టారిఫుబిల్లుపై వీటింగును పాక్షికసమస్యగ నొనర్పలేదనియు విదేశీయ మూలధనమును గురించి నెహ్రూగారు రుపపాదించిన సవరణసభలో ప్రతిపాదించ బడుటకు ముందుగా పక్షమున సభిక సంఖ్యాకులచే నంగీకరింప బడెననియు, కెల్లూరుగారు రందు చెబిరి. (అ॥పె॥)

బి. జి. హార్ని మనుగారు పూర్వచరిత్ర

బి. జి. హార్ని మనుగారు వెనుక భోంబే క్రానికలుపత్రి కకు సంపాదకులుగా నుండగా తొలగితమవా రాయనను ఆంగ్లేషమునకు పంపిజేసిరి. ఆయనయిప్పుడు పూర్వచరిత్రను వ్రాసిపంపిరి. దానిలో మొదటిభాగమునేడు (12 వ లేదీ) భోంబేకొర్రులు పత్రికలో ప్రకటింపబడినది. "నేను" మొదట హిందూచర్యమునకు వచ్చినపుడు సామ్రాజ్యాధిపత్యమే ప్రయ ముగానుండిననాట నిజమేగాని నేను భోంబేక్రానికలు పత్రిక కుసంపాదకత్వమును వహించిన వెంటనే నా అభిప్రాయములు మాహియొనను నూచనమాత్రము వట్టిమిథ్య. నమ్మకములన కాపోయినను ఒప్పులను:ట్టి నేను మొదటినుండియు పూర్వ పక్షమువాడ టారిగ్నే అటులుండినను గూడ స్వాతంత్ర్యమును న్యాయమును సర్వమానవసమత్వమును నెలకొలుపుటకే బిగిటిమ సామ్రాజ్యము పూనుకొనెననియే నేను నమ్మియుంటిని. కాని హిందూదేశమునందు పరిపాలనమును అన్నివిధములగు ప్రభు త్వపద్ధతులలోనువీనిని దారుణముగా తిరస్కరించుటను నేనున్న వ్యయముగా రించితిని. అట్టిసితితో నాభావములు కిక్కిముక్కి ముగ మారుటయందేమియును వింతలేదు" అని హార్ని మనుగారు వ్రాసిరి. భోంబేకొర్రునికలుపత్రికలోచేసిన విషయమును హార్ని మనుగారు స్పష్టముగా వివరించిరి (అ. పె.)

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు వైశనివారము బొంబాయిచేరెదరు

దక్షిణాఫ్రికాకువెళ్లిన సరోజినీదేవిగారు కరిగిలాస్టీమురు లోబయలుదేరిరి. రాబోవు శనివారమునకుబొంబాయి చేరె దరు.(అ. పె)

రంపవిశ్వాసి

గంటు దొరవర్గ విశ్వాసి ప్రధానసాయములలో నొకడగు గంటు దొరను వధించితి మని పేరెక్కి స్వేచ్ఛలు కనూమనరు తెలిపిన వార్తనుగూర్చి విచరము లెంతమ తెలియలేదు. ప్రధానరాజును అగ్నిరాజును ఎంచుపండాలును గంబందొరను పట్టుకొనిరి. లేక వధించిరి. చిన్న నాయకులు నలగురును, వారిపరివారమును ముగ్ధులొకను దొరక లేదు. పోలీసువారు చురుకుగా వెదకు చున్నారు. ఆసాము కోరాపుట్టికళములను పంపిజేసిరి (అ॥పె॥)

కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షుల గాంధీమహాత్ముడు లేక శ్రీమతి సరోజినీదేవి

ఈ సంవత్సరము డిశంబరునెలలో బెల్గాములో జరుగ నున్న కాంగ్రెసు మహాసభకు అధ్యక్షుల వహించుటకు మహా త్ముని ఎన్నుకొనవలెను. ఆయన అంగీకరింపనిచో శ్రీమతి సరో జినీదేవి గారి నెన్నుకొనవలెనని బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు నూచించిరి. (అ. పె.)

వంగరాష్ట్రమున మతకలహములు

దేశీబుధు దాసుగారి ప్రయత్నము ఈనెల 10 వ లేదీని కార్యాలలో అల్లరులు జరిగినవి. దేశీబుధు చిత్రంజనదాసుగారు రచనాకీర్తిని, నిన్న 11 వ లేదీ సా యంకాలమున నుపన్యసించిరి. నేనుబాసుగా విచారణచేసి తెలు, సుకొంటిని మహమ్మదీయబాలర నపహరించినను వదంతుల్ కాధార మేమియునులేదు. ఇట్టి దుష్కృత్యములు జరుగకుండే మండలమువారు శ్రద్ధబూనవలెనని దాసుగారునుడిచిరి. (అ. పె)

మధురలో మద్యదుకాణము లుండరాదు

పురపాలకసంఘమువారి తీర్మానము మధుర, జూన్ 11:—మధుర పురపాలకసంఘమువారు నిన్న సమావేశమైనపుడు మధుర పురపాలకసంఘ సభియుల లోపల కల్లుసారాయదుకాణములుండరాదని తీర్మానించిరి. ఎన్నెయిజా సలహాసంఘమునకు ఇవ్వరై ప్రతినిధుల సం పుటకు నిరాకరించుమ తీర్మానించిరి. ఈవిషయము నిదివరకు గావించిన తీర్మానమును ఆచరణలో పెట్టకపోవుటయే కారణ మని చెబిరి. (అ॥పె॥)

వైకం సత్యాగ్రహం

చార్జనస్యము వేరియన్న అను వలంబీగును శుభగుమ్మెత్తి శివగురు నాధంగాడును నిన్న కదుట్లయిండు: నుమకు కవ్వయ్యి టికి వెళ్లివచ్చుచుండగా ఒక వాయరడ్లవచ్చి కాంగ్రెసువాల్లే క్రిడ్డ నేమిపనియున్నదని వారిని చాలసారులొట్టి వీపు మీద తన్నెను. శివగురునాధంగారు క్రొందపడిపోగా నాయరు అరిచి గొడుగును లాగుకొనిపోయెను. అంతలో సింహాగ్రామ. శుభగుమ్మెత్తి వాయరువెంటబడి గొడుగుతీసికొని మరల వాళ్లే క్రిడ్డవేసెను. (అ. పె.)

శ్రీ భారతాశ్రమ ప్రచారకుని అరెస్టు జేయుట

వైఆశ్రమ సభ్యులు గత రెండునెలలనుండి చెన్న నగరము లో దేశమాత నేమగుగాను నేలముజిల్లాలో భగిరథపురమునందు శ్రీభారతమాతదేవాలయము నిర్మించుటగాను ధనము వనూ లుజేయుటకు మదరాసుపీఠులలో దేశీయగీతములు పాడు కొనమ తిరుగుచుండిరి. 9 వ లేదీ సాయంకాలమున మూలం గడిచెనుకను ప్రాకారమువైపును వారు చుట్టుమూగియున్న ప్రజ లకు బోధపరచుచుండిరి. పోలీసువారు అధ్యంతరబెట్టిరి. అక్ష ణమున వారి నాయకుడగు గు బహ్యుగ్యివగారు వచ్చి సభమా యించి నేనుబడిగా యెవరియిండ్లకు వారినిపంపెను. 10 వ లేదీ సాయంకాలము వారిలో నొకడు మరల ఆస్థలమునకుపోయెను. ఆయనమాట్లాడుటకు నోరువిప్పకమునుపే ఒక సార్దెంటువచ్చి ప్టకొని పోలీసుస్టేషను కీడ్చుకొనిపోయెను. 11 వ లేదీ ఉద యం ఎగ్నూరులేంచి కోర్టులో వానికేసు విచారించి రూ 2 జరిమానావిధించిరి. చెల్లించనిచో 8 దినములు ఖయిదుశిక్ష విధించిరి. అతడు నల్లగును తెలుసుకు పోయెను.

గోపినాథసాహిత్యము

పండితమోతీలాలు అభిప్రాయములు

సింహ, జూన్ 10:-సిరాజ్ గంజ్ లో గోపినాథ సాహిత్య గురించి గావించబడిన తీర్మానముపై ప్రత్యేక చర్చలు జరుపబడిన రోజు దానిపై పండితమోతీలాలు సభాగృహంలో సంభాషించగా నిట్లు తమయభిప్రాయముల చెప్పిరి:-

“స్వరాజ్యపక్షమువారిపై ద్వేషము గలగజేయుటకు ఆంగ్లో హైందవులు వెచ్చిన బెడదరప్ప యిది మరేమియునుగాదని నాకు కుభ్రముగ దేయించున్నది. ఈ సెరాగంజ్ తీర్మానముపై ఆంగ్లో హైందవులకు పార్లమెంటులో ప్రతిపక్షమును జేసిన హడావిడి ప్రాపెసరు రిచర్డ్స్ గారు మరియొక సంవత్సరమున జెప్పింతుల యేమియునులేదు. వడ్డగంజ్ లోనిది వియ్యపుగంజ్, ఇంగ్లాండు లో ను ఇండియాలో గూడ ఈ విషయమై యంతరహడావిడి, జేయుచున్నను ‘ఈ కుభ్రము తీర్మానమును యేప్రకారాని నేనుచదివినంతవరకు ఉన్నదున్నట్లు ప్రకటించియుండలేదని మాత్రము నాకు విచిత్రముగదోయి చున్నది. దీనినిబట్టియేదో సెరాగంజ్ పథ కావల సెక్కడనో, సి. ఆర్. దాసుగారు గాక మరెవరో గొప్పతప్పు జేసిరిని నాకు దోచుచున్నది. ఈ సంగతి నాకు నిశ్చయమనితోచియే నిజమైన సంగతులను చెలుపుటకు దాసుగారికి తలచియైన నియ్యకపోయినది”

పోనీ పత్రికలలో ప్రకటించిన విధమున తీర్మానముకంటి గావించు దేనిని నమ్మెదరాయని యడుగగా పండితమోతీలాలు యిట్లు జెప్పెను. ‘గోపినాథసాహిత్య దేగారిని హత్యజేసిన విషయమునుగూర్చియు, ఆయనను ప్రాత్యహరచిన డాక్టర్ల మనుగూర్చియు తీర్మానము గావించబడినటుల నాకు దేయింతు. ఇంతకన్న యెక్కువ నేనేమియునవచ్చును. ఆయన నభినందించుచు తీర్మానముగావించబడెనను కథను బాలికవచ్చును. దెంగాలురాష్ట్రములో ఆరాజులను తప్పుదారిలోకుండ మరల్చుటకు సి. ఆర్. దాసుగారు డబ్బులన్నీ పోసినంతవరకును యెవరైనాగాని పడితేమా నాకు చెలియను. అట్టి ఆయన యిప్పుడు గోపినాథసాహిత్య సేవపాత్రను అంగీకరించిరిని నేను నమ్మును. బహుశః ఆంగ్లో హైందవుల యామగ్గ గాంధీహత్యకు ప్రతికాప్రతినిధిలో సంభాషణలో జెప్పినంత మాత్రము గానవచ్చును. ఆ ఆరాజు మార్గముల ననుసరించు మిత్రుని, దేశభక్తి తను, స్వయంసహాయమును, మరణమును నిర్ణయమును వహింతుడు ప్రస్తుతించెను గాని ఆయనను దుర్మోచును దేశభక్తి కథనము, మహాత్ముడు ఆ ఆరాజుని దేశభక్తిని దుర్మార్గనర్తక మన్నటులనే సెరాగంజ్ తీర్మానముగూడ నిరపాయ కరముగ నుంచునని నేను నమ్ముచును. ఆయనందనము ఆయన అవనిజేయుటకు పురిచ్చిన తత్కాలముందలి యుద్ధేక్షమును బట్టియైన యెడల నేనంగీకరింపజాలను. కారణము ఒకరిని జూచి ఒకరను కొని దేశక్షేమమున కాయకు ఆయనముగనుండునను భావముతో వెల్లెక్కి ఆయనను సంపగోరెను. అట్లు జేయుటను నేను దేశభక్తి యనజాలను. లోపల గాథనును దేశభక్తి యుండవచ్చునుగాని అది మాత్రముగాదు.

ఆరాజుకృత్యముల జేయువారు కవులవలె ఆజన్మకః అట్టిపోకడలుగల వారు గాక వారిపైనుండు ప్రభుత్వమువారిచే అట్లు జేయుదేరిన నాయభిప్రాయము. భారతరాజవిరోధి మాత్రము తప్పకుండ అధికారవర్గమువారిచేతినుండి తయారైనవాడే, కాని రోగమైనపుడు రోగమేయును. తక్కువ యెక్కువతేమి యులేవు. రోగియుండవలసి వచ్చిన అనవకుల కోరికలనులవలన నారోగము యేర్పడుచుండును. ఈ విషయమును సి. ఆర్. దాసుగారు భావగ ఆనందింపగలరు. ఆయనయే అతీర్మానము చిత్తును దయారజేసియుండునెడల, ఆయనంతటి భాషాపండితీ గరిమగలవాడే దానిని విశేషము జేయగలడు.

ఆరాజుకులు అనహా యోధ్యమము

అంతలు గాంధీమహాత్ముడు ఆరాజులను అహింస సిద్ధాంతములోనికి మార్చుప్రయత్నించెదనని ప్రకటించినదానినిగూర్చి పండితమోతీలాలుగా రిట్లు జెప్పిరి. మహాత్ముని ధర్మావర్తములు నాకు సమ్మతములైనను అయ్యది ఆచరణయోగ్యములు గావని మాత్రము నాకు భయమగుట. మానవస్వభావము యిప్పుడున్నట్లున్నంతకాలమును హింస అహింస రెండును ఉంటూనేఉండును. విదేశప్రభుత్వమును దొలగించుటకు తమదొక్కరచే మార్గమని యింకను బాగానమ్ముకము జిక్కని, ఆరాజులను మాత్రము మహాత్ముడు మార్చవచ్చును. దౌర్జన్యరహిత అనహా యోధ్యమమును ప్రభుత్వము ప్రారంభించినప్పటినుండియు దెంగాలులో ఆరాజుకృత్యమును అట్టే అగిపోయినమాట నిజమే. కాని దేశమంతయు సహాయోధ్యమ మావధించినంతవరకు ఆరాజులకు సంభాషణతో నుభవము లేదు గాని రక మా ర్గము ల

లో మాత్రము నమ్మకము బోలేదు. ఆ రాజుల కాలమునకై వేచియుండిరిని మహాత్ములకు ఆయనలో పనిజేయువారిని విశేషముగ చదివెను.”

ఆరాజుకము నెట్లుబోగొట్టెదరని యడుగగా పండిత మోతీలాలు జెప్పెను:-

స్వరాజ్యపక్షమువారు ఆరాజుకమును యెక్కువ ప్రతిష్ఠాత్మకమార్గముల నెదుర్కొనుచు రోగములనును భేదంపగల మందును ప్రయోగింపవలసినదిగ ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నాను. ఈమందు భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనాస్వత్వము నీయగోరుటయే. ఇందుకనియేవాడు కాననసభలలోనికీపోయి ప్రభుత్వమువారు యాక్రమార్గమున సంవరించునెడల సహకారము గూడ వానించెదమనరి. కావున భారతదేశమునంద రాజకము యికముందు రాకుండజూచుట ప్రభుత్వము స్వములందే గలదు.

(ఆ. ప్రె)

తారకేశ్వరము

ప్రతము సత్యాగ్రహము నిలువబడెను

సచ్చిదానందస్వామిని చలంతీరంపురికి 35 గజ స్త్రీలకు 76 గురువులను పోలీసువారు భాగదోషికి కేసుసంబంధమున అరెస్టు చేసి పెరంపూరు మేజిస్ట్రేటుకోర్టుకు నిన్న 11 వ తేదీని తీసికొని పోయిరి. 35 గురు స్త్రీలను వడలేదేసి తక్కిన వారి సందరిని రిమాండులో నుంచవలెనని మేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞాపించెను. స్త్రీలుగూడ స్వామిలో చెలాసాలకడ కేసిరి. అచట స్వామిసామ్యునియైన పోలీసువారు స్వామిలో హడనుండిన ప్రజలను తరిమివేయుటలో నొక స్త్రీకి డబ్బులు తగిలెనని తెలియుచున్నది. ప్రస్తుతము సత్యాగ్రహము నిలువబడెనని వివరించుచు

విశ్వానందస్వామికి శిక్ష

ఇంతవరకును రిమాండులో నుంచబడిన విశ్వానందస్వామికి నిన్న 11 వ తేదీని పెరంపూరు మేజిస్ట్రేటు అధికారిక సాగరమునకు 100 రూపాయలు జార్యాపా చేసెను. దొమ్మి కేసులో సాక్షునియ్యటకు స్వామిని కోర్టుకు తీసికొనివచ్చిరి. ముద్దా యీ ల గు మహాంతు పక్షమువారి న్యాయవాది స్వామిని కొన్ని ప్రశ్నలకుగూడా స్వామి జవాబు చెప్పలేదు. జవాబు చెప్పట కిష్టములేదని మేజిస్ట్రేటు అడుగగా ఆ రోగ్యము సరిగా లేదని స్వామి తెలిపెను. మరొకందు సాక్షులను విచారణచేసిరి. పిమ్మట ముద్దా యీల న్యాయవాది మరల కోరగా మరల స్వామిని తీసికొనివచ్చిరి. న్యాయవాది మరల ప్రశ్నించినను స్వామి జవాబు చెప్పలేదు. అధికారి తిరస్కారమునకు మేజిస్ట్రేటు స్వామిని తీసికొనెననెను.

“జవాబు చెప్పనూడదని నాకు నియము లేదుగాని నేనుదయము కి గంటలు మొదలు నాకారోగ్యము సరిగాలేదు. అసంగతి నేనిదివరకే తెలిపితిని. కలకత్తా వీట్టింటుకంటెను అధిమమున నొక గొప్పిలో నన్నును మరి ముప్పదిమందిని కి గంటల నేపుంచితే అయ్యవలన నాననను స్థిరముగా లేదు” అని స్వామి తెలిపెను. మేజిస్ట్రేటు స్వామికి మారు రూపాయలు జార్యాపా చేసెను.

12 గురు వలంబిల్లలలో యిద్దరు క్షమాపణ చెప్పిరి. తక్కిన 10 మందికిని వారి అనుచరులను విడిఖయము చేయబడెను.

ఆ. ప్రె

భాబరు అకాలీకుట కేసు

నిన్న 11 వ తేదీని జరిగిన విచారణ

నిన్న రెండవ అప్రావరును లాలా రఘునాథసాహే (న్యాయవాది) గారు ప్రశ్నించిరి. నానా-నాహత్యలు జరిగిన రెండు మాడుకోలకుట కేసిరి. నానా-నా అకాలీవశము నకు కృష్ణసింగును కార్యదర్శిగా నియమించిరి. నన్ను అరెస్టు చేయుటకు పూర్వమెచు అక్రమములతో నాసంగతి పోలీసువారి కెటుల తెలిసెనో నే నెరుగను. నేను రైలుస్టేషనులో నుండగా ఒక హెడుకనిస్టేబు నన్ను పోలీసు డిప్టీ సూపర్ టెంటు వద్దకు తీసికొని పోయెనని యీ సాక్షి తెలిపెను.

పిమ్మట మూడవ అప్రావరును జోనులో నిలువబెట్టిరి. ప్రభుత్వన్యాయవాది ప్రశ్నించెను. 35 మందిగల జతకు నన్ను జైలేదారుగా నియమించిరి. నేను వారిని గురుకాభాగకు తీసికొని వెళ్లితిని. దౌర్జన్యము చేయవలదు. పోలీసువారి నెదిరింపజలదు. అని రోమణిసంఘమువా కాజ్ఞాపించిరి. మొదటపోలీసు వారు మమ్ములను కొట్టి నిరోధించిరి. కాని పిమ్మట నేను జతలో గురుకాభాగ చేరితిని. ధోనాసింగు కృష్ణసింగును అరెస్టు చేయుట కంగీకరింపక కుట్రదారులలో చేరెను. అరెస్టుకోరిక ప్రకారమునే నొక కుట్రదారుని యొద్దనుండి తుపాకిని తూటాలను తీసికొని ధోనాసింగున కిచ్చితిని. తాను విప్లవసంఘ పథిం చితిని కాంతాసింగు నాలో చెప్పెనని యీ అప్రావరు తెలిపెను. (ఆ. ప్రె)

నాగపుర పతాకోత్సవము

జయప్రదముగ జరుగుట

నాగపుర నగరమండలకాంగ్రెసు సంఘకార్యకర్త జూన్ 10 వ తేదీని కొంద్రానుగ్రహ క్రియ తంకి వార్తవచ్చెను:-

గతకర్తవ్యము ఏప్రిలు 13 వ తేదీని నిర్వహించబడిన కాంగ్రెసుకాంతివైరిక వాయుధను క్రియత మండ్లిగా ఆచారీగారి గౌరవార్థమై నిన్ను నాగపురనగరకాంగ్రెసు సంఘమువారు పతాకోత్సవమును ఆయాఘముగ సజ్జిరి. 1928 ఆగస్టు 19 వ తేదీని జయప్రదముగ జరిగిన పతాకోత్సవమైన పిదప మరల జరుగుటకీడయే మొదటిసారియగుచేత నాగపురప్రజల యుత్సాహ మపారమగమం జెను. అదివరకు కాంగ్రెసుసంఘకార్యకర్తలనుండిన క్రియత అంబల్గారు గారి నాయకత్వమున నూర్పుకాంతి వైరికులు చిన్నపతాకములగొని నడచిరి. అసహాయగా క్రియమును దాటి పోవు పప్పుటికి జనము తండ్రి తలండులుగ వచ్చెను. ఇదివరలో అరెస్టులచేసిన జస్టాపేట వద్దకు వచ్చునప్పటికి జనమునప్పట్లు పిలుచుకపోయెను. అంతట నాయకుడు ఉత్సవమునాపి చిన్న ఉపన్యాసము గావించి ప్రజలకు కట్టుబాటులో నుండి ఒకపద్ధతిని నడువలెనని జెప్పెను. ఆంధ్రుల అందఱును పిల్లలవలె ఆయన ప్రభుత్వము విధేయులైయుండిరి. ఇంకను గుంజెక్కు చనుమండినను వాకి నాపుండు పిల్లయ్యెను. ఈరేగంపు బాతీయీతముల భాషును జయజయగ్వములు మిమ్ముముట్ట సిపిలులైన లన్నిటినుండ నడచెను. సదర్ దగ్గరకు వచ్చునప్పటికి కొంత విశ్రాంతికి ఊలే గింపు ఆపబడెను. కొద్దిపాటిపథ జేయబడెను. అవారీకేటి పూనంచెండుకే. క్రియతకాల్పాల్పూర్ (నాగపుర స్వాంత్ర్య సంపాదకులు) కాంగ్రెసు కార్యకర్త క్రియత టికెట్ గాక లవస్యసిండిరి. సభ ముగిసినపిదప సభల ఉత్సాహు రాత్రి ప్రొద్దుబోయి ఆక్రమణవైపు తిరిగిపోయెను. ఉత్సాహు వెల్లి విరియుచున్నది. తెయియలో యెక్కువక. నవభరించుచున్న సత్యాగ్రహులలో నొకరను సీమరా కెప్పిగా. తాను యాను తెల్లవారముననే తుపాకు జెయబడి. ఆయనకు పతాక సేడు నారవించెను.

సుఖసంకటములకు అద్భుత నివారిణి

కృష్ణా పురవిజానియును, పస్తూరుము మ్దాను ఆర్మియన్ విధిలో నెం 72 రు గృహమునందున్న పండిన స్వామి కృష్ణ స్వామి ఆయ్యగారి వద్ద చికిత్సకై పంపిన కఠినవ్యాధి గల ఒకరోగిని అద్భుతముగా భాగుచేసిరి. వారియందు నాకు గల కృతజ్ఞతను తెలుపుటకై ఈదిగువ కొన్ని పంక్తులను వ్రాయుచున్నాను.

నాగుమాస్తాకుండిన వ్యాధినిగురించి తెలుపుచున్నాను. అది కుదురునను నమ్మకము లేకుండెను. అతిదు సుఖసంకటములచే బాధపడుచుండెను. తరువాత నీరు సరిగాదిగకుండెను. అతిదు మూత్రవిసర్జనము చేయుటకు ప్రయత్నించినప్పుడెల్లను బాధకలుగుచుండెను. మఱియు రక్తముగాని లేక తెల్లని ద్రవముగాని వచ్చుచుండెను. సాశ్వాత్కృత్యవైద్యమునందు క్రమింపలైన నారెల్లెను చికిత్సచేసిరిగాని ఉపయోగము లేకపోయెను. ఆతనికి వ్యాధి కుదురునను అత అడుగంటెను. గాన తన విధిని మారుచుండెను. అద్భుతవశమున అతనిని పండితులవారివద్దకు చికిత్సకై పంపవలెనని నాబుద్ధికి తగిలెను. గనుక నేనట్లు చేసితిని. వారివద్దయుండు అమోఘశక్తిగల మేఘమెలుగును అతను విమడినములు సేవించినతరువాత అతని వ్యాధులన్నియు నివరియెనది. అతనియందు ఒకనూతనమూర్పు గలిగినట్లు తలచుచున్నాను. అతను గడచిన ఆగస్టుమాసమునందు ఔషధమును తీసుకొనెను యిప్పటివఱకు సుఖముగానే యున్నాడు.

బాధపడుచున్న ప్రజలకు సహాయము చేయుటకు పండితులవారికి దీర్ఘాయువు నొసంగవలెనని నర్వేయ్యుని ప్రార్థిస్తున్నాను.

ఆర్. తపనము త్రునాడా గలించిన రావు, బహదూరు రెడ్డి సామివాడారు కొమారుడు పొద్దుయూరు, ఆభాగి కంప్రావరు, ప్రాంత్యవాడు.

2.11.1922

(ప్రకటన నెం. 30)

అంధ పత్రిక

1924 వ సం. జూన్ 12 వ తేది

గురువారము

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ:

గాంధీ మహాత్ముడు

స్వరాజ్యపక్షవిధానమునుగూర్చి సిమ్లానగరమున ముచ్చటించుచు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు మహాత్ముని నాయకత్వమునందును, మహాత్మునికార్యక్రమమునందును తమకు విశ్వాసముగలదని ప్రకటించిరి. ఇందులకెంతయు సంతసించుచున్నాను. మహాత్మునికన్న జేశమును సవ్యమార్గములననుగలనాయకుడు లేడని వలనూర్లు దెలిపియుంటిను. నెహ్రూగారునును యీసంగతిని గుర్తించుచున్నాడు. హిందూజేశమునకు అసహాయోద్యమము కేరణ్యమని ఎంచుచో, అసహాయోద్యమజనకుడు మహాత్ముని ఆవలనుంచి మాండుకు నడుచుట యసంభవము. అసహాయోద్యమ సూత్రములను మహాత్ముడు నిర్ణయించినరీతిని కొనసాగించుటయే ఎల్ల కర్తవ్య మగుచున్నది. మహాత్ముని యున్నతస్థానమును గుర్తించుట యవసర మగుచున్నది. మహాత్మునిపై భక్తిబలవారై యెల్లరును అతని యజ్ఞలను శిరసావహించి ప్రవేశింపుచో, అనతికాలములో గమ్యస్థానము చేరవలగును. యూరపిషును సంగ్రామమున అంత్యరంగమునందు మిత్రమండలివారందరూ ఛాప్ మేనానిని స్వస్థేనానిగ నియమించి యుద్ధప్రాణమునంతయు అతనికి వప్పించి విజయమును గాంచుచిరో, అటులనే మహాత్ముని సర్వాధికారమును గాంచుచు సత్వరముగా గాంచుట యసంభవము.

జెమాత్ సీ కట్టి యూహవిరుద్ధ మని, దెలిపెడి పండితవరు లుండవచ్చును. జెమాత్ సీయమునను నాయకుల సంగీకరించుచున్నది. ఆత్మహత్యమున ఆదేశకుని నొకరిని నియమించి అతని యజ్ఞలను నిర్వహించి చరితార్థత సొందుచున్నది. మహాత్ముడు కారాగృహమునకు బోకపూర్వము, ఆఖల భారత కాంగ్రెసుసభలను వారతనినే డిక్టేటరుగ నియమించిరి. అప్పుడు ప్రజలను కార్యోత్సాహమునకును, అసహాయోద్యమ వ్యాపకత్వమునకును, మహాత్ముని ఏకనాయకత్వమే ముఖ్య కారణము. మూడుసంవత్సరములక్రిందట మహాత్ముని డిక్టేటరుగ నియమించుట యవసరమయినచో, నేడంతకన్నను అవసర మధికముగ గలదనుటకు సందియము లేదు. కారణములు వివరింప. అసహాయోద్యమగూర్చి మహాత్మునికున్న స్ఫుటజ్ఞానము మరియొకరికి గనుపింపదు. దానిపై నతనికిగల గాఢవిశ్వాసము మరియొకరియందు గానరాదు. అసహాయోద్యమ విజయమునందు అతనికిగల నమ్మకము అపారము. నాయకులు వలపురు సంఘవాదాధిత్వము దారితెన్ను గొక నిరాశెంచుచున్న సమయమున, మహాత్ముడేని చాంచుచున్నాడో తనకెట్టి అధైర్యము గలుగలేదనియు, ప్రస్తుత మాంద్యపరిస్థితులు త్వరలో దొలగిపోవుననియు, సత్వమును అహింసయు తప్పక విజయము గాంచుననియు చాటుచున్నాడు. మహాత్ముని ప్రజలను ఆధైర్యము గలిగించుటకు కారణము, అతనిపై విశ్వాసపులేమి గాదు.

అసహాయోద్యమంతరించుదనియు, జాని కవర్గి వాయననియు, మరియొక కార్యక్రమమును చేసినయినను ప్రవేశ పెట్టినమేలనియు భావించి జేశమును మరల శాసనసభా ప్రవేశ శాసన అందోళనమున దింపిన ప్రముఖులను, మహాత్ముని ఖండితాభిప్రాయము కలవరపెట్టుచున్నది. అంతరించినవని ఎంచబడిన బహిష్కారములు మరల తల ఎత్తుట కొందరకు కష్టముగ దోచుచున్నది. బహిష్కారధర్మమునకు శాసనసభా ప్రవేశము విరుద్ధమని మహాత్ముడు చెలుపుటచే, కలవర మధికమయినది. జేశమును వెనుకకు గొంపోవుటకు మహాత్ముడు మరల యత్నించుచున్నాడనియు, సతని వలుకుబడి సంతరింపజేయవలయుననియు, జాక్షరు మూంజీగారు ప్రకటించియుండిరి. మహాత్ములదృఢ సంకల్పము, తాత్కాలిక ప్రతికూలపరిస్థితులచే, వృధ యగునని మూంజీగారు దలంచుట న్యర్థము. మహాత్ముడు కారాగృహమునకు జనినపుడు, మరల బయటకువచ్చువరకు అతనికార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించి, దానివలన కష్టములు గనుపించినచో అతనికి స్వయముగ నివేదించి, వేరొక మార్గమును జూపుటని గోరియుండవలసినది. అందుకుమారుగ, అతడు కారాగృహమునకు జనినచే తడవుగ, వ్యవహారమునంతయు తారుమారుజేయ ప్రయత్నించుటచే, ప్రస్తుత సందగ్ధిని జనించినది. మహాత్ముని అనుచరులు విశిష్టవాదము సేయుచున్నారని గాని, మహాత్ముడయినచో బహిష్కారధర్మముగూర్చి యితేటికట్టుదల జూపియుండవని, స్వరాజ్యపక్షనాయకులు ఎత్తిపాడువనాగిరి.

జాక్షరు మూంజీగారి సలహా మోతీలాల్ నెహ్రూగారుమాత్రము మహాత్మునినాయకునిగ సంగీకరించిరి. అటులయంగీకరించినపుడు వేరొక మార్గమును చేపట్టుటధర్మమా? మహాత్మునియున్న తాదర్శముల ననుసరింప లేనివారల నిమిత్తము స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమ మేర్పరువబడవనియు, స్వరాజ్యపక్షమువారు గాంధీనై న్యమునకు ఉపాంగములుగనుండి బనిచేయుదు రనియు, నెహ్రూగారు బలికిరి. గాంధీకార్యక్రమము ధర్మబద్ధమనియు, స్వరాజ్యమును తప్పక దెచ్చుననియు, ఈసంగతిని తాముగాని, చిత్రంజనదాసుగారుగాని సంశయింపలేదని నెహ్రూగారు చెలుపుచున్నారు. అటులగుచో, దాసునెహ్రూగారు దానినేల యనుభరింప బోవలయును? ప్రజాసామాన్యము మహాత్ముని నాయకత్వములను తిన్నగ ననుసరింపజాలక బోయిరని నెహ్రూగారుబలుకుట నిరాధారము. ప్రాతదృక్పథమును విడువజాలని నాయకులకు గాంధీమహాత్ముని కార్యక్రమము నెగటుగ దోచియుండవచ్చును. మహాత్ముని కార్యక్రమమునకు పైకి తలయూపుచు లోపల వేరువిధముగ భావించుచున్న నాయకులుండియుండవచ్చును. జెంగాలు రాష్ట్రీయపక్షలో ముచ్చటించుచు, నాగపురపు కాంగ్రెసుతీర్మానమును తాము ప్రతిపాదించినను శాసనసభా బహిష్కారమును తా మంగీకరింపలేదనియు, అవిషయము దానియందు లేదనియు, అందుచే తమవర్తనమునంద సంకెంఠ మేమియులేదనియు, చిత్రంజనదాసుగారు సమర్థించిరి.

కాని, నాగపురపు కాంగ్రెసుతీర్మానము బహిష్కారపంచకమును పూర్తిగ నామోదించుచున్నది. వెనుకటికన్న బహిష్కార తీర్మానమును తాము విపులవరచితిమనియే దానుగారపుడు ప్రజ్ఞాపిరి. అట్టితరీ, నాగపురపు తీర్మానము శాసనసభా బహిష్కారమును తలపెట్టలేదనుట ఎంత చిత్రమో యూహింపవచ్చును. నిజమేమనిన, ప్రజాసామాన్యము నాయకులకన్న నెక్కుడు బాగుగ మహా

త్ముని యుపదేశములను గ్రహించిరి. నేటికిని వారు మహాత్మునియందేసంపూర్ణవిశ్వాసముంచియున్నారు. మహాత్ముని యుపదేశములను నిర్వహించునూరను కారణముచేతనే, ప్రజలు నాయకులను గౌరవించుచున్నారు. నాయకుల భిన్నమతములు వారి సంతక చిహ్నుపెట్టుటలేదు. సిమ్లాలో నెహ్రూగారుపన్యసించుచుండగ, మహాత్మునిగూర్చి చెప్పినపుడెల్ల జయజయధ్వానము లధికముగ ప్రోగననియు, మహాత్ముని నాయకత్వమును వారంగీకరించుటచే ప్రజలు తృప్తిపాముజూపిరినియు, సిమ్లా విలేజిరి చెలుపుచున్నాడు. మహాత్ముడు ప్రజలనుసరింప వీలులేని ఆచరణలను వారెవరుట బెట్టలేదు. తమ స్వంతయుభిప్రాయములను ప్రజలపై సతమ చొప్పించలేదు. స్వరాజ్యపక్షాదనమునకుముఖ్యావసరములగు కార్యక్రమమును సూత్రములనుమాత్రమే అతడు నిరూపించియున్నాడు. ఇయ్యవి ప్రయోజనకరమని ఎల్ల రంగీకరించెడి విషయమే.

కొంచెము ప్రయత్నమున్నచో, మహాత్ముని కార్యక్రమమును ప్రజలవలీలగ నవలంబింపగలరు. శాసనసభలను బహిష్కరించుట ప్రజలకు దుస్తరముగాదు. వానితో ప్రజలకు ప్రసక్తియేలేదు. బాటియవిద్యను నేర్చికొని, పంచాయతీలద్వారా తమవివాదములను పరిష్కరించుకొనుటకు, వారు ముందుకురాకమానరు. ప్రజల నిందుకుపురిగొల్పని లోపము విద్యాధికులయందే గలదు. కద్దగును సిద్ధించుటయు ధరించుటయు, ప్రజాసామాన్యమునకు కష్టముగాదు. కద్దగునిర్మాణము విషయమై ఇంకను చాలపని జరుగవలసియున్నను, ప్రజ లీవిషయమై శ్రద్ధ వహించుచున్నారని యంగీకరింపక తప్పదు. అనేక గ్రామములలో కద్దగునిర్మాణము పరిపాటియయినది. రాటముద్రిప్పుట నిత్యవిధియైనది. ఇందువలన భుక్తియు ముక్తియు గడచునని ప్రజలు నమ్ముచున్నారు. నిర్మాణకార్యక్రమమునందు తగినవిశ్వాసముగాని శ్రద్ధగానిలేనివారు ఆంగ్లవిద్యాధికులలోనే విశేషముగ గనుపించుచున్నారు. తమ లోపమును వీరు ప్రజాసామాన్యమున కంటగట్టుట, సమర్థయోగ్యము గా జాలదు. శాసనసభలపై మరల వ్యామోహమును పురిగొల్పినవారు విద్యాధికులుగాని ప్రజాసామాన్యము గాదు. నిర్మాణకార్యక్రమపటిష్ఠతను చులకన జేసినవారు విద్యాధికులుగాని ప్రజాసామాన్యముగాదు. ఇప్పటికయినను ప్రతిగ్రామమునందును నిర్మాణము కొనసాగుటకు, విద్యాధికు లక్కడ నివాస మేర్పరుచుకొని ప్రజలను పురిగొల్పుచో, అనతి కాలములో స్వరాజ్యనిర్మాణము పూర్తియగు ననుటకు సందియము లేదు.

గ్రామపునర్నిర్మాణమున కింతవరకును తగిన ప్రయత్నములను సలుపకుండుటచేతనే, కార్యోత్సాహము మందగించియున్నది. ప్రతిగ్రామమునందును, కద్దగునిర్మాణమును, బాటియ విద్యావ్యాపకమును, పంచాయతీస్థాపనమును, అస్పృశ్యతా నివారణము, జాత్యైక్య ప్రవర్ధనమును జరుగుచో, స్వరాజ్యలక్ష్య తప్పక ప్రత్యక్షమగును. పరులపై నాధారపడికి ఎక్కడవారక్కడ సంతతికృషిసలుపుచో అపజయమున కవకాశముండునా? మహాత్ముడు ప్రజలనిపుడు గోరెడిది క్కార్యమే. ఇంకను అనుమానములతోను ఆలోచనలతోను కాలము గడుపుకుండుటకై, ప్రజలకు స్పష్టమగు విధులను నిరూపించుచున్నాడు. సందిగ్ధతయు, కాలయాపనయు, మహాత్ముని శిలసూత్రము బనికిరావు. నిర్మాణకార్యక్రమమునందు ప్రజలు నిర్వహింపలేని యంత్రము క్కటియు లేదు. స్త్రీలు, పురుషులు, బాలురు, బాలికలుగూడ నిర్వహింప

దగిన కార్యక్రమమునే మహాత్ముడు విధించెను. జాతి మతభేదములేక ఎల్లరును సులభముగ నవలంబించగలగిన కార్యక్రమమునే మహాత్ముడు దేశమునెఱుట బెట్టియున్నాడు. ప్రజాసామాన్యము అహింసా వ్రతమును నిష్కర్షగ నవలంబించుట కష్టమనిపించుట యొకసాక్షి. జెప్పవచ్చును. ఉదాహరణములు వారి కిచ్చియు నిగ్రహ ముండదని వాదించవచ్చును.

కాని ఇతర దేశములలోని వర్ణస్థితి లెటు లన్నను హిందూ దేశమునందు ప్రజలకు అహింస క్రొత్తగాదు. వారి స్వభావమే సాధుస్వభావము. స్వరాజ్యమును సాధించుటకీ, దానిని మెట్లు యధ్యుగలిగించునో బోధించి, వారు సక్రమముగ ప్రవర్తించెదలనుటకు సందియములేదు. అకాలీల చారిత్ర మిందుకు నిదర్శనము. హిందూ మహాత్ము డీయ కలహములయినను, చిర కాలము నిలువ జాలవు. అహింస నవలంబి కక దీర్ఘని అన్నివత్తు ములవాడను అంగీకరించుచున్నపుడు, దానిని రక్షించుటకై ఎల్లరును పాటుబడవలసిన యావశ్యకత ఎంతేని గలదు. ఇట్టి స్థితిలో మహాత్ముని యాశయా మాలా ప్రపంచవ్యవహారములకు బాకీ వనుట, యుక్తియుక్తము గాజాలదు. మహాత్ముని కార్యక్రమము జనసామాన్యమునకు బాకీరాదనియు, కొలదిమందికిమాత్రమే బాకీవచ్చుననియు వాదనాక ర్యము కొరకంగీకరించినను, నెహ్రూ ప్రభృతులు నిర్ణయించిన భిన్న కార్యక్రమము మహాత్ముని ఆదర్శము లకు భంగకరముగ నుండగూడదుగదా. మహాత్ముని నైస్యమునకు, స్వరాజ్యనైస్యము కుపాంగముగ నుండవలయుననెన, మహాత్ముని కార్యక్రమమునకు రెండవశతము వార స్థి విధి ము ల ను సహాయ పడ న ల యు ను గా ని ఏమాత్రము అడ్డుపడ గూడదు. ఇదివర కెటులదలచినను, శాసన సభా ప్రవేశము అసహాయధర్మమునకు భంగకర మని మహాత్ముడే చెలుపుచుండి, అతిసవాక్యము లను ప్రమాణముగ గైకొనవలదా? లేనియెడల మహాత్ముని నాయకత్వమునందు తమకు పరమ విశ్వాసముగలదని నెహ్రూగారు చాటిసమాత్రాని లాభమేముందును? వత్తుములలో హెచ్చుతగ్గుల నెంచబనిలేదు. త్యాగముగాని దేశభక్తిగాని యొకరి సొమ్ముగావు. కాని అసహాయాద్యము నంగీక రించుచు, మహాత్ముని నాయకత్వము నంగీకరించు చు, ఇంకను శాసనసభా ప్రవేశము అసహాయము నకు విరుద్ధముగాదని వాదించుటమాత్రము, సభ్య ముగ గనుపించదు. సి. యస్. రంగయ్యగారు సహాయము, శాసనసభలద్వారా స్వరాజ్యము లభింప దగియు, శాసనసభలకు వెలుపలనే ధైర్యమువహించి సంతోషిమీని జరుపుట లాభకరమనియు, తేజవర చరి. రంగయ్యగారు స్వరాజ్యపక్షమునందుత్సాహ ముతో బ్రవేశించియుండిరి. హైందవ శాసనసభలో సభ్యులగుటచే వీరు స్వానభవపూర్వకముగ దేశపి న యావాక్యములు అమూల్యము నుటకుసందియము లేదు. చెయవలసిన పనియంతయు వెలుకలగదా గాని శాసనసభలో లేదని వీరి యనుభవము బట్టి విదిత మగు చు న్నది. జమ్నా దాసు మహతాగారు సయితము, అసహాయవిధానము, హిందూ మహాత్ముడియ సయోగము, నాల్గవ శాసనసభలలోని సభ్యులు స్వరాజ్యము నొనగొ నని చాటిరి. స్వరాజ్యపక్ష ప్రముఖు లీతరున బలుకు చుండి, వీరు మహాత్ముని మార్గమునే కొనియాడుచు, శాసనసభల నిర్ధారణను చాటుచున్నారని విదిత మగుటలేదా? ప్రస్తుత సమయమున ఇరుపక్షముల వాదకీని చూటపట్టింపుదప్పు ఎన్నదగినభేదము గను స్థిరము. అందుచే స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసన

సభా ప్రవేశముగూర్చిన మాటవట్టుదలనువదలించెచి, గాంధీ మహాత్ముని నాయకునిగ గౌరవించుటయేగాక ఆతనియనుకరణములను ననుసరించుటగూడ సమ్య కించుచో, ప్రస్తుతపక్షమస్థితి వెలిటనే యంతరింపక మానదు. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికివయమైనదియము లెల్ల బాసిపోయి, శుభముచేకూరగలదు. మహాత్ము నకు విజయముగలుగుగాక !

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులు

బెల్గాంజీ జరుగబోవు కాంగ్రెసుసభకు, బాం బాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు గాంధీ మహాత్ముని, ఆతడంగీకరింపకున్న సరోజినీదేవిని అధ్యక్షులుగ పేర్కొనిరి, వార్త యొకటి చెలుపు చున్నది. మహాత్ముని యధ్యక్షతవయమై అన్ని రాష్ట్రములను ఏకీభావమును జూపునని విశ్వసించె దము. మహాత్ముడు దేశభిమతమును గౌరవించునని తలచెదము. మహాత్ముని గౌరవించుట యనిన, కాం గ్రెసు సభ తన్ను తాను గౌరవించుకొనుటయే యగును. ఆపదవికి మరయొకరినామమును పేర్కొ నుట కవకాశము గనుపించదు. మహాత్ముని విభాధ్యక్షునిగ నియమించిన మాత్రమున, ప్రజల విధి ముగియదు. ఇక మిగిలిన ఆనుమానములలో, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును సంతోషితతో నిర్వహించి స్వాతంత్ర్యము సొగపుగ దేశము బడయ గలుగుచో, మహాత్ముని కాంగ్రెసుసభాధ్యక్షునిగ నియమించినందులకు వార్తకర వర్షమును. స్వాధీన భాగతవర్షము, మహాత్ముని సముచితరీతిని గౌరవించి, అనుదాభి నోలలాడగలను.

అనవసరభీతి

నరులపై మతేవల గట్టుచున్నపుడెల్లను, నరబలిజరుగునను భీతి ప్రజల నావహించుట యా చారముయినది. కలకత్తాలో నిట్టిభీతి ప్రబలెను. నర బలికై పిల్లల నెత్తుకొనిపోవుచున్నారను వదంతి బ్యాపిరెచును. అనవసర కల్లోలమునకు లోనయి కజలు పంజాబు దిని ఆర్ధరను చంపిరినియు, 5 గురను గాయకరచిరినియు దెలియుచున్నది. కల కత్తా వంటి ప్రధాన నగరము లో నిట్టి ఘోర సంఘటన ము జరుగుట, మిగుల అవమానకరము. చెన్నపురిలోగూడ నిజవర కల్లి దుర్గతి వాటిల్లియుండెను. బాధ్యతగలనాయకు లీ విషయమై శ్రద్ధఃహించి వెంటనే కలవరము నాపి యుండవలసినది. దాసుగారి యధ్యక్షత క్రింద యిప్పుడు సభజరుగుట, చాల యాలస్యమని చెప్ప వచ్చును. అయినను వీరి ప్రయత్నములు నీలివార్త లను పోద్రోలి, ప్రజలకు వివేకము గలిగించుగాక యని కోరెదము.

కెనియా : తలపన్ను

తలకన్నును చెల్లింపనందులకు, తూర్పు ఆఫ్రికా నేషనల్ కాంగ్రెసుసంఘమునకు అధ్యక్షు యైన దేశాయిగారు శిక్షించబడిరను వార్త విన వచ్చుచున్నది. అవమానకరమగు నిట్టికన్నును చెల్లిం పక, భారతీయులనేకులు కారాగృహమున కిడివరకు జనిరి ఇప్పుడు భారతీయనాయకుడే శిక్షించబడెను. కెనియా భారతీయులు వేరుమార్గము నవలంబింప జాలరు. సక్రమాంకోశసమంతయునిర్ధకమయ్యెను. హిందూదేశమునుండి వెడలిన కెనియా రాయ బాదుల ప్రయత్నములు సైతము విఫలమయినటుల దోచును. ఎట్టికష్టములు తలస్థించినను, కెనియా రాయబారులు ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనగలిగి నపుడే, వారియుద్యమము విజయము గాంచగలదు.

నష్టము నెవరుభరింపవలయును ?

శంకర్ నాయరుగారిపై కోర్టువారువిధించిన నష్ట మును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భరింపవలయు ననుతీర్మానము, రాజాపు హైందవ శాసనసభలో చర్చకు రాగలదు. ఈ తీర్మానము నుపపాదించడి సిన్హాగారికోర్కె న్యాయమయినదనుటకు సందియ ములేదు. నాయరుగారు తమగ్రంథమును, ప్రభు త్వమువారి లాభముకొరకై వ్రాసిరి. అసహాయా ద్యమమును నిరోధించుటకై వీరు ప్రభుత్వమునకు సహాయపడిరి. ప్రభుత్వమువారు వీరికి సమాచార మును చాలవరకు దెలిపియుండిరి. అట్టితరి ఇండియా ప్రభుత్వమువారే, నాయరుగారికి గలిగిన నష్టమును భరించేయుట సమంజసము.

బెంగాలుమంత్రుల స్థితి

మంత్రుల జీతములను శాసనసభవారు నిరా కరించినపుడు, వారు తమ పదవులయం దుండకాల రిని, బ్రీటిషు సాలిసిటరు జనరలుగారభిప్రాయమిచ్చి నటుల దెలియుచున్నది ఈవార్త నజమగచో, క్రొత్తమంత్రులనయినను నియమింపవలెను. లేని యెడల గవర్నరుగారు ట్రాన్స్ ఫర్డు శాఖ నయినను వశపరుచుకొనవలెను. మంత్రులను నియమించు నెడల స్వరాజ్యపక్షమువారినుండియే నియమింప వలెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ యభిప్రాయ మును మార్చుకొనినదప్పు, మంత్రులుగ బనిచేయ జాలరు. మధ్యరాష్ట్రములోని స్థితియే, బెంగాలు నందును తలస్థింపగలదు. ఏమిజరుగునోచూడవలెను.

జాతీయపతాకము

జాతీయపతాకము, నాగపురిమున సివిలు లె నులద్వారా జయప్రదముగ నూరేగింపబడెనను వార్త, ఎల్లర కుత్సాహముగలిగింపక మానదు. జాతీయపతాక గౌరవమును నాగపురిము నుసెరముగ నెలకొల్పెను. స్వరాజ్యగమనమున కిది శుభచిహ్న ము. జాతీయపతాకమును గౌరవించుట యనిన, ఆరిక రాజకీయ స్వాతంత్ర్యములను గౌరవించుటయే. ఏజాతి యిందుకుబూనిన ఆజాతి ధన్యమెనది.

రైల్వే చొరినేము

నెలం, జూను 9:—ఒక నూలువర్తకుడు చెన్నపురినుండి 10-వ నెంబరు మెయిలులో ప్రయాణము చేయుచు నిశ్చయగా భోటంపతివద్ద కొంతమంది దొంగలు రైలులో ప్రవేశించి వాని పెట్టెనెత్తుకొని పోయిరి. అందులో 7 వేల రూపాయల విలువగలగిన కొన్ని కరెన్సీ నోట్లును కాలయింను. ఉదెను.

హైదరాబద్ యాకరెన్సీ నోట్లను మార్చుచుండగా పోలీసు వారు 4 నుం దొంగల నరస్తుచిరిరి. అందులో ఒకడు వారి పోయెను. వీరు పాంపొవుటకు బాధ్యుడైన ఒక పోలీసు కాని స్టేబులు పనినుండి తొలగింపబడెను.

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు రిస్కల్ గారు సెలవునుండివచ్చి నేను చార్జి పుచ్చుకొనిరి. (అ. ప్రె.)

"కస్తూరి రంగయ్యంగారి లైబ్రరీ

మచిలీపట్నం, జూను 10:—సరస్వతీ విలాససభ్యులు నిన్న నొకసభకేసి 31 శే|| యస్. కస్తూరి రంగయ్యంగారి జ్ఞాపకార్థము ఒక బహిరంగ పుస్తకాలయమును నెలకొల్ప నిశ్చయించిరి. దీనిని "కస్తూరి రంగయ్యంగారి లైబ్రరీ" అని పిలువదు. (అ|| ప్రె||)

గంజా ఆంధ్రవిద్యార్థుల సారస్వతము

బరహంపురం, జూను 9:—ఈ సభ సేటి యవయం 7 గంటలకు యాయూరి పురమండరమున ప్రారంభమయ్యెను. విజయనగరం మహారాజా కళాశాలలో యంగ్లీషు ప్రాధున గను చావ్వులుర్రా శేషగిరిరావుగారధ్యక్షత వహించిరి. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గాంధీ మహాత్మని పూజా నిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

12-6-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదవలకు	చందాలు
ఇదవలకు	39618-14-7
కావలిపర్లా కాంగ్రెసుసభకు	
కార్యదర్శి గుంటూరు వెంకటసుబ్బయ్యగారిద్వారా	100-0-0
గోదావరి ఏజెన్సీ పోలవరము	
కాంగ్రెసుకార్యదర్శిద్వారా	4-4-0
నేటికొనూరు	25-0-0

రూ 39748-2-7

ఇదవలకు	చందాలు
ఇదవలకు	15676-13-5
ప్రొద్దుటూరులో వసూలు కే.	
శ్రీనివాసాచారిగారివద్దనుండి	25-0-0

రూ 15701-13-5

పూజానిధికి సామగ్రిలుంపు చిరునామా: కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 లంబు కెటిపిఐ, మద్రాసు.

గాంధీ పూజా నిధి	చందాలు
పోలవరం	
గోదావరి ఏజెన్సీ కాంగ్రెసుసభకార్యదర్శి పోలవరమునుండి యిట్లు వ్రాయబడును:—	
వెంకట స్వామిగారు	0.4-0
మాతూరి ముత్యయ్యగారు	0.4-0
డి. వెంకట సుబ్బారాయుడుగారు	1.0-0
శ్రీకాళా వీరవెంకయ్యగారు	1.0-0
పోలవరం వేంకట వరసింహంగారు	0.12-0
శ్రీనివాసాచారిగారు	1.0-0
	4.4-0
నెల్లూరుజిల్లా కావలితాలూకలో వసూలయిన	
గాంధీపూజానిధి చందాల జాబితా	
బ్రాహ్మణాకాగ్రామములు	రూ 80-0-0
బ్రాహ్మణాకా అగ్రహారం,	
కేశరి చన్నకృష్ణయ్యగారు	2.0-0
కానల శ్రీరాములుగారు	1.0-0
అమనల్ల లక్ష్మీనరసయ్యగారు	2.0-0
కమ్మవారిపాలెం గ్రామం	
తమ్మిశేరి చినకొండవనాయకుగారు	20.0-0
అభిమానులు	2.0-0
నెల్లూరులో	
పి. డి. ఆర్. ఆంధ్రులలో నారాయణస్వామిగారు	0.8-0
ఉపనయనకట్నం కావలి	4.0-0
అభిమానులు	2.0-0
ధారా నూర్యనారాయణగారు	1.0-0
అనెమకుం, సర్పాడుపాలెం గ్రామములలో	
పద్మి కెట్టి నేతూరుధర్మకెట్టిగారు	8.0-0
మాపుటూరు రామచంద్రారెడ్డిగారు	1.0-0
బుల్లూ కొండారామరెడ్డిగారు	2.0-0
తమ్మిశేరి వెంకట సుబ్బారెడ్డిగారు	4.0-0
పోలవరం కావలింగారెడ్డిగారు	8.0-0
తాళిపాలెం	
పుచ్చలపల్లి వెంకటరామరెడ్డిగారు	15.0-0
పుచ్చలపల్లి బలరామరెడ్డిగారు	5.0-0
బుడమగుంట	
చిల్లరవనూరు	2.0-0
మొ	100.0-0

గుంటూరు వెంకటసుబ్బయ్య.

తూర్పు ఆఫీస్ కార్యకర్తలు

దేశాన్ని గాంధీకి

పోలు టాక్సు చెల్లింపవలదు తూర్పు ఆఫీస్ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు దేశాన్ని గాంధీకి తీర్చిదిద్దడని పైకోరినంతి కాంగ్రెసుసభకు భార్య తల్లిదండ్రుల పట్టిక (ఆంధ్ర)

సానిక బాటలు

నాథురత్న నర్సయ్య వార్షికోత్సవము:—
వేదాంతసంఘమువారి యజమాన్యమున నాథురత్న నర్సయ్య పురం 24 వ వార్షికోత్సవము 18, మన్మథురాయన కీర్తిలో 18, లేదనుండి 15 లేదనుకు జరిగెను. వరవిషయమును చర్చించి, భాజనం జరిగెను.

శ్రీ పుండలీకవరదనభ:—
నాయనిపి 62 నెంబరు ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి గురప్పామి కెట్టి కంపెనీవారి కార్యాలయమున 18.5.24 భుక్తవారము రాత్రి 9.30 నుంచి ఉత్సవం జరిగెను. భాగ్యలక్ష్మి శ్రీరామకృష్ణమనండు "శ్రీరామకృష్ణాభిషేకము" అను సాహిత్య కార్యక్రమము తిరవట్టి శ్రీ శ్రీ ప్రభుత్వ పి. ప్రెస్టాచార్యుల వలన జరిగెను. భక్తవరదనము విచ్చేయబ్రాధితులు.

రాజ్ పోకలు:—
నాయకు రిజిస్ట్రేషన్ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారు, ఎ. జె. జి. కాంఠెలు ఎక్స్ ప్రెస్ కమిషనరు, మదరాసు కాసన సర్పంచి అబ్బాస్ ఆలీఖానుగారు, సి. ఎస్. రోలెండు వాల్టేరు ఆఫీసర్లు ఎక్స్ ప్రెస్ కమిషనరుగారు నేటి ఉదయం చెన్నై పురి వచ్చిరి.

నిన్న రాత్రి రా. బి. ఎస్. గోపాలస్వామి ఆయన గారు తిరుచనాపల్లి కాసనభాగ్యదర్శి ఆర్. వి. కృష్ణయ్య రుగారు కుంభకోణమునకు, సర్. ఆర్. వి. నాయకుగారు బొట్టిలి వనరాజుగార్లు రెంగళూరునకు బోయిరి.

వెల్లింగ్టన్ సినీమా

దానియలుబూరు

ఈ సినీమావారు అత్యద్భుతము నీ ఫిలిమునే వరుసగా వారమురోజు లోక భాగముచూపున చూపుచున్నాడు. గత వారమునకు యావారమునకుగూడ రెండుమాడుభాగము లతి మనోహరముగా ప్రదర్శింపబడినది. ఈ సెల 7 వ లేదనుండి మూడవభాగము ప్రారంభమైనది. 14 వ లేదనుండి వార్తన భాగము ప్రారంభమగును. బూస్టు, హిందూస్థన్, జాన్, నూడన్ మున్నగు స్వాతంత్ర్యపక్ష నాయకుల పాత్రలను గిర్మి, రెడ్డెండు తారీమున్నగు ప్రతిపక్షపక్ష నాయకుల పాత్రలను ధరించి, వారు చూడన వాట్లకాళము వర్ణనాతీతము. సీనుల విశేషము నుడువరము గాదు. హాస్యశృంగములను చూచి కృతజ్ఞులగు నట్లు నవ్వనివారులేరు. ప్రేక్షకులను కీలుబొమ్మలను గావింపగల అద్భుతాభి నయవిశేషమును చూడవలెననినను నేర్చుకొనవలె ననినను కని ఆనందింపవలెననినను యిట్టి శ్రేష్టములగు జయ కోకపు ప్రదర్శనములను చూడక తప్పదు.

రంపవీరూరి

ప్రభుత్వ కలకలము

సై.వల్ కవివనరు రూగరుభర్తగారు విప్లవకారులు చర్చలనుగూర్చి ఈకొందివివరములను ప్రకటించు చున్నారు. మేనెల 6 వ లేదిన రేవిల్లనందు పోలీసువారికిని విప్లవ కారులకును జరిగిన సంఘర్షణమున మొత్తముమీద 87 మంది విప్లవకారులు పోలీసువారిచే చంపబడిరి. ఈ నిర్బంధింపబడిరి. పట్టుబడినవారిని విచారింపగ విప్లవకారులలో కొంతమంది ఎండుపడాలిగారి నాయకత్వముక్రింద చీలిపోయి కొండలపై యున్నారనియు, గంటందోరగారిభార్యలు దాగియుండునట్టియు, రాజుగారిపూజ బసయ్యను గంగరాజు మడనోలు ప్రదేశమునకు, మరికొంతమంది విప్లవకారులు పోయిననియు తెలియవచ్చెను. గంటందోరగారిని పట్టుకొనుటకై కొంతమంది భటులు పంపబడిరి. గంగరాజుమడనోలు ప్రదేశమునకు ఆసామురై పుల్లపై నెనికులు పంపబడిరి. ఈనెనికులు విప్లవకారులను ఎదుర్కొనజాలకపోయినను, విప్లవకారులు ఆ ప్రదేశమువదిలి కొండలపైకి పోవలసివచ్చెను. చింతలపల్లి దక్షిణమున సల్లేగ్రామమున విప్లవకారులు యున్నారని మే 28 వ లేదిన తెలిసెను. పోలీసుభటు లచటికి పంపబడిరి. పోలీసువారు వారిని తరిమిరి. అప్పుడు విప్లవకారులు కనపడినపుడు పోలీసువారు వారిని నిర్బంధించుచుండిరి. లేక చంపుచుండిరి. గంటందోర మొదటి భార్య మాతురు పట్టుబడిరి. రెండవభార్య మాత్రము తప్పించుకొని పోయిపోయెను. రాజుగారి పూజపెట్ట ఒక విప్లవకారుని వద్దదొంగెను. అందులో కొన్ని పట్టుకుట్టలు తొక్కితిన జాత్రుగ్రంథములు, హిందీపుస్తకములు లభించెను. విప్లవకారులకేర్లు, వారు తనలో ఎప్పుడుచేరదని, వదలిపోయిన లేదనున్నగు వివరములు తెలుపుపట్టి పెట్టెలోనుంచెను. పోలీసువారికి విప్లవకారులవిషయమై బాడచెప్పెగ్రామములపై విప్లవకారులు విధించిన జరిమానానుండి వసూలుచేసెను.

నరసాచలము సమీపమున ఒకతూపాకి 40 కాండ్లు మందు పూడ్చి పెట్టబడి యుండెను. పోలీసువారు స్వాధీనము చేసికొనిరి. ఈవివరమును ఒక నిర్బంధింపబడిన విప్లవకారుడు తెలిసెను. గ్రామములందును వారివద్దనుండి గడ్డలు ఆయుధములు విల్లూకాడు లెట్టు లెక్కించుకొను చుండికో ఒక విప్లవకారుడు తెలిసెను. గడ్డలు ఆయుధములను సప్లయచేసినవారిని నాశించిన ఇదంతయు నిజమని తెలిసెను.

పెరవల సమీపమున పెదచెరువు గ్రామవాస్తవ్యులు యెండుడు డాంగారిని చంపిరి 28 వ లేదిన యెండుపడాలిగారి కొడుకు నిర్బంధింపబడినది. 26 వ లేదిన సాయంకాలము వీరు గ్రామమువెలుపలనుంచి మునినపు ఇతరగ్రామంపైల పిలువనంపెను. ఈరెండుపల అడవిలో వీరునుగళులు నంపుటకు యత్నించిరి. కాని తుపాకీరేణువైనది. ఇట్టిచిట్ట కొలకనని మున సభా భయపడి యుండుటచే అన్ని సన్నాహములతోనే వెళ్ళెను. యెండుపడాలిగారివను కొంతమంది యెండుపడాలి ఏర్పాటుచేసెను. వీరు ఎండుపడాలిగారిపై విశిష్టచిహ్నంపెరి.

గంటందోరగారు గోకిరి ఎక్స్ ప్రెస్ సంఖ్య 77 గూడగార్లతో ఇంకనుదొరకకున్నాడు. వీరు కాంతారము నుండి మంపమీదుగ గంగారంపైరనియు ఆగ్రామములు వీరికి అన్ని విధములు సహాయమునర్పిరనియు జమీదారుకుండుమీసనుగాలు బాడతెలిసికొనిరి. వారివిషయమై నిజమైన వార్తలు చక్కగా తెలియుటలేదు. కాని 27 వ లేదిన రాత్రి 8 గంటలకుగంటందోర తన స్వగ్రామమున వాదింపాలెనునకు వెళ్లెనని తెలియవచ్చెను. కాని పోలీసువారు చటకు పోవుసరికి విప్లవకారులు కేరొకచోటుకు పోయియుండిరి. గ్రామములు. విప్లవకారులకు పోలీసువారు వచ్చువిషయమై హెచ్చరిక తెలుపుచుండురనియు, పోలీసువారు వచ్చుసమయమునవారు సగరము వెలుల కొంతకాలము దాగియుండి పోలీసువారు పోగానే మరల ఆగ్రామమునకు వచ్చుచుండురనియు నిర్బంధింపబడిన విప్లవకారులలో కొందరు చెప్పిరి. గంటందోరను నిర్బంధించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని గ్రామములు ఎట్టినోర్లల తెలుప కుండుటచే వారుదొరకట పోలీసువారి అద్భుతముగ పరిగణింపబడవలెను. మే 28 మొదలు 28 వరకు 11 మంది విప్లవకారులు నిర్బంధింపబడిరి. ముత్తయ్య చంపబడిరి.

అలహాబాదు

అలహాబాదు, జూన్ 11:—ఇచ్చట వేడి మిక్కుటము గానున్నది. ఒకదినమున 116 డిగ్రీలుకూడవచ్చునది. సన్నటిదినమున 108 డిగ్రీలుండెను. అనగా ఉండవలసినవానికంటె 11 డిగ్రీలెక్కువగా నుండెను.

యభివృద్ధిగాంచు చున్నవి. 89. పైపనులు ఇంకను
మూసియున్నను రైల్వేనడుమచున్నవి. అంతటను 1500 మంది
పనిలో జేరిరి. ఇప్పుడు పొవుచున్న కైళ్ల సంఖ్యను హెచ్చించుట
కష్టము. గ్రేటు సెంట్రలు కై రైల్వేకికాద. సమ్మె ప్రాకుచున్న
దని సమ్మె ప్రధానకార్యాలయమువారు తెలుపుచున్నారు.
రైల్వే మ్యూనిషియరులు ఇంజనీపనిచాలాద్రతో 18 లేదని కలంగు
కొనెదరు. అంతవరకు ఓటను దీక్షిస్తారు.

జర్నల్ రహస్య నైర్యము

విదేశీ యులను బాధించుట

బ్రిటిషువ్యక్తి వెలిబుచ్చుట

లండన్, జూన్ 10:— రాత్రి 9-30. బ్రిటన్ లో కాపురమున్న బ్రిటిషువ్యక్తి రాయబారులచేతుల జర్నల్ రహస్య పరిశీలనను గూర్చి సకాలమునకే బంపిరనియు బ్రిటన్ అంతయు సయినికుల మాయమయి యున్నదనియు వీరు తరఫీదు సుబాందుమన్నారనియు విదేశీయులుండుటకు చాలవ్యయముగ నున్నదనియు రహస్యముగ పీరినిబాధించుచున్నారనియు విదేశీయులు వారికిని అమ్ముకొని జర్నల్ రహస్యమునడి లేచిపోవునటుల జేయుటకై ఆపారముగ పన్నులను విధించుచున్నారనియు దేశీయులందరను హాయిగ సౌఖ్యముగ జీవించుచున్నారనియు ఒక్కడుగూడ చినిగినదున్నును ధరించుట లేదనియు తెలుపుచున్నాడు.

సర్ సామోల్ హార్వర్డు విల్సన్ గారు జమెయికా గవర్నరుగ నియమింపబడిరి.

అమెరికా ఆధ్యక్షులు

గ మరుల కూర్చోడిగారే ఎన్నుకొనబడెన రహకొను నున్నాడు.

నుసాలునుండి బ్రిటిషు గాయబారులులండను శేరిరి.

సామ్రాజ్య బడంబడికలు

హొమినియరులు పాల్గొనుట

కనడావై ఖిరి

అట్టావా, జూన్ 10:— కామన్వెల్త్ సభలో ప్రధానామాత్యుడు కింగుగారు లాసేను బడంబడికనుగూర్చి ఇట్లు తెలియజేసెను:— కనడాకు ఆహ్వానమునంపకనే ప్రత్యక్ష ప్రాతినిధ్యము లేనిదే కొంత బాధ్యతను మనపైపాపి లాసేను బడంబడికను అంగీకరించవలెనటుల మామలుపద్ధతికి విరుద్ధముగ నున్నది. తక్కినవై యుద్ధప్రకటనను సామ్రాజ్యము నంతట ఎటులు బాధించెనో తక్కినవో సంతి బడంబడికగూడ అటులనే బాధించవలెను. సామ్రాజ్యపార్లమెంటు సాధ్యపడదు. సామ్రాజ్యసభ వివాళకరము. విచ్చిన్నమునుగావింపము. తమ స్వస్థపాలన సంపూర్ణస్వత్యములను స్వత్యముజేసిన సామ్రాజ్యములో మిత్రమండలి కాళ్ళతపరిగిని తేర్చిది భయము లేకుండును. న్యాయశాస్త్ర రీత్యాను సాంకేతికముగను కనడా ప్రభుత్వమువారు లాసేను బడంబడికను అంగీకరించెదరు కాని నైతికవిషయములో మాత్రము వేరే యిల్లు బడంబడికలో జేప్పబడిన విషయములకును పరస్పరవిభేదముండును.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిచర్యను ఒప్పుకొన్నందులకు ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిపక్ష నాయకుడు యిమెన్ గారు ఆక్షేపించిరి.

ఆంగ్లో ఇరాకు బడంబడిక

ను ఇరాకుకాననసభవారంగీకరించిరి. బడంబడికలో కొన్నివరతుల కనముగనన్నవనచు వాటిని అమలులోజేట్టు బాధ్యతను వహించజాలమని అనుకూలముగ పీటులనిచ్చిన కొందరుసభ్యులు అధ్యక్షునకు లేఖనంపిరి. బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారు మర్యాదగ ప్రవర్తించగలరని నమ్ముచున్నారమనియు ఇరాకుప్రజలను బాధపెట్టరని విశ్వసించుచున్నారమనియు తెలియజేసిరి. బడంబడిక అంగీకరింపబడినవెంటనే బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో రాయబారులను ప్రారంభించి కొన్నిసవరాలను జేయింపవలెననిరి. గ్రేటుబ్రిటను మసోలుప్రజల హక్కులను పూర్తిగ కాపాడినగాని ఈబడంబడిక చెల్లదని తెలియజేసిరి.

శ్రీకృష్ణ హైస్కూలు

జగ్గయ్య పేట

సెలవులొక్కన ఈనెల 10వ తేదీని తెలుపబడును. ఇతర పాటనుండి వచ్చి ఇచ్చి 4, 5, 6 ఫాగములలో తేలివిద్యాభిముగ సమయముకు తక్కువలేకుండ సహాయమొనర్చుటకు. రా. రా. శ్రీ ముక్కల రాజాగారు దయతో వాదనము చేసివాను. ఈయనకాశములను వ్యూహభక్తి తగిన విద్యాభిము ఈనెల 20 తేదీ లోగా ప్రవేశ దక్షిణమును ఈక్రిందివారికి పంపుకొనవలెను.

హెడ్ మాస్టర్.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంత్రవాదులు

లండన్, జూన్ 12:— వెన్స్డేలో, బీహారుప్రభుత్వములో ప్రతిపంతులలో ప్రత్యేక పాండిత్యముగల సంచీవరావు గారు సామాన్య నేతసభలో ఒక వ్యాసమును జదువుచు వుంచి పన్నులవిధానమును ప్రవేశపెట్టిన యాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. అయ్యవి లంకామైయం త్రాలయ యజమానలకుచాల లాభకరముగనుండును. లంకామైయంలో భారతదేశ ప్రతిపంతులైన దీనికి గలకారణములను అరసి ఆలోచనములను సారించుచున్నారమని ఇ. హెచ్. బర్మగారు చెప్పిరి. ఇండియాలో మంత్రిప్రతిని ఉత్పత్తిజేసి లంకామైయ సహాయముచేయగలవనిరి. లంకామైయ ఉపయోగించవలసిన ప్రతిని భారతదేశము తరఫున చేయుచున్నది. ప్రస్తుతముది అమెరికానుండి తీసికొనబడు చున్నది. ఇంకొక 7 సంవత్సరములలో ఇంకొక 7,00,000 ఎకరముల భూమిని ప్రతిపంతులకు సాగుజేయవచ్చుననిరి. ఇండియాలో ఏప్రభుత్వ మున్నను లంకామైయలాభములను గాపాడవలెననియు అయ్యది ముఖ్యమనియు పార్లమెంటుగారు సంచీవరావు గారివ్యాససందర్భమున నుడివిరి. ఇండియాలో ప్రతిపంతులను విస్తరింపజేయు నిమిత్తముయెంతయోసామ్యవినియోగించబడెను. ఆవిషయమును అనవసరముగ జోక్యముకలుగజేసికొన్న లంకామైయవర్తకులకు చాలవ్యయము వచ్చుననిరి.

అమృతసకాల్పాల ఫలితములు

ఆసినిసెంటుగారి యభిప్రాయము

లండన్, జూన్ 12:— అమృతసకాల్పాల ఫలిత వార్తా పత్రికలో ఒడ్డుయరుగారు వ్రాసిన సంగతులు సరియయినవి గావని చెప్పుచు అమృతసక కాల్పాలన ఆంగ్లేయులయొడన్వేష భావము, దోషియ్యలు, వేల్పు యువరాజు బహిష్కరణము, సిక్కులు ప్రభుత్వమునుండి విడిపోవుట, బ్రిటిషు వాగ్దానములను నమ్ముకము అంగీకరిని పోవుట, అసహాయోద్యమము, రహస్యపు కుట్రలు మరల బయటిపెట్టు బుద్ధిపూర్వకముగ కాననోల్లం సునమును గావించుట, దానిచలన వేలకొలిది చెఱపాల శేసుట, వీరు దేశభక్తులుగ సంస్కరింపబడుట తటస్థించెనని తెసంటు గారు తెలియజేసిరి. డయరు విప్లవమును అడంచలేడు. డయరు సేనాని విప్లవమును కలుగజేసెను. అది ఇంగ్లండు చల్లారలేదు. ఇంగ్లండు సాగుచునేయున్నది. పీటర్బర్గ్ సాత్వలు ప్రజలకు ఆధికారము వచ్చినగాని ప్రజలపాణులకు సురక్షితముగ నుండవని ఇంగ్లాండుకు నచ్చజేప్పిటులే భారతీయులకు గూడ అమృతసక కాల్పాలు తెలియజేసినవి. అమృతసక కాల్పాలు హోమురాలు ఉద్యమమునకు గొప్ప చేయూత నొసగి ప్రోత్సలమును గలుగజేసెను. శంకరునాయకును శిక్షించుట డయరు సేనానిని సమర్థించుట యు ఇండియాకు హొమినియను ప్రతిపత్తిని సంపాదించుటకు మరల ఆందోళన మేర్పడును. శాస్త్రసమృత్తముగ దానిని సాధించుట చాల కష్టతరముగ నుండును. బ్రిటిషు పాలనము కూల్పుటకు ప్రయత్నించు కుట్రదారులు మరంత బలకరముగ ప్రవర్తించగల్గుదురు. ఇదియే శాస్త్రసమృత్తముగ హోమురాలను సంపాదించుటకు కష్టముగటకు కారణము. బ్రిటను తనమాగ్గును జూచుకొనవలెను. భారతీయులను ఇంగ్లాండు బలాత్కారముగ భయపెట్టి పాలించజాలరు. ఉభయత్రా పరస్పరానురాగమున్ననే పాలించుటకు వీలగును. బ్రిటనునందు నమ్మము పూర్తిగ పోయినవన్నమాటనే జెప్పవచ్చును. ఇండియాను హోమురాలు నిచ్చి ఇంగ్లాండు సహకారము సల్పవలెను. అపుడే భారతీయులు సంతృప్తులై బ్రిటిషు కానుకలలో భాగములుగ నుండెదరు. ప్రాచ్యదేశమున బ్రిటను స్వస్థపాలక రాజ్యములకు కొటగనుండురు.

సం|| రా|| కిన్సన్ సంఘసభ

ఈ సభ కొన్నికోజలనుండి యిచ్చుట జరగవలసిందెను. బాబు పురషోత్తమదాసు టాంపెన్ గారు రధ్యక్షతవహించిరి. గ్రామములలో ఖద్దరుధరింపవలెననియును. నూలును కిక్ నేయవలెననియును సహపదార్థములను త్రాగుట మానవలెననియును, వ్యవహారములలో హిందూస్థానీభాష ఉపయోగింపబడవలెననియును మొదటిదినమున తీర్మానింపబడినది.

(ఆ|| 12)

వాతావరణ స్థితి

1924 సం. జూన్ 11-వ తేదీ బుధవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మొత్తము X 24 గంటలలో అత్యధిక	మొత్తము X 24 గంటలలో అత్యల్పము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూన్ 1-ను తేదీనుండి వర్షము	ఏప్రిల్ 1-ను తేదీనుండి వర్షము
గోపాలపురం	94.7	85.8	...	0	44.96
విశాఖపట్టణము	90.6	81.6	...	0.66	87.09
కాకినాడ	89.8	80.2	...	0.19	89.09
మచిలీపట్టణము	92.6	79.0	...	0.19	41.59
కర్నూలు	98.9	77.1	...	0.60	26.01
బళ్లారి	98.9	75.1	...	1.22	20.51
కడప	97.7	82.6	...	0.46	81.28
నెల్లూరు	97.1	84.7	...	0.08	87.98
మద్రాసు	10.9	87.8	0.04	0.47	40.74
కడలూరు	97.8	82.5	...	0.02	52.94
నీలము	98.7	76.6	...	0.75	89.80
కోయంబత్తూరు	88.9	71.0	0.16	2.91	22.29
తిరుచనాపల్లి	94.8	77.2	...	0	88.18
నాగపట్టణము	96.0	8.7	...	0.88	54.98
మధుర	90.1	78.8	0.05	0.82	88.58
పొంబన్	98.4	81.2	...	0	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	0.05	0.20	28.84
తిరుచేరడము	79.0	71.8	2.17	18.57	64.51
కొచ్చిన్	82.7	74.7	1.14	28.82	114.51
కాలికట్టు	81.8	74.8	4.98	21.55	117.16
మంగళూరు	79.9	74.4	3.80	15.70	125.68
దెంగునూరు	79.5	65.7	...	8.08	26.87
మేరకార	66.5	61.5	1.55	5.56	125.46
కొడైకనూర్	58.4	52.8	0.28	2.68	62.18

సర్కారులు:— మేఘములు ఒక సామ్రుగంపుని చుట్టి ట్టుముగా జుగ్గిరికట్టున. గోపాలపురంలో పగటివేడిమి గాత్రవేడిమి రే డిగ్రీలు ఎక్కువ. కాకినాడలో పగటివేడిమి 4. 8, మచిలీపట్టణములో 5. 6 డిగ్రీలు తక్కువ.

డెక్లరే:— మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. పగటి వేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

కక్షిటకము:— మద్రాసులో కొంచెము చిగురులు పడినవి. ముల్కలు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. ఆగ్రాతరకట్టున. నల్లూరులో పగటివేడిమి 4. 1 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 8. 1 డిగ్రీలు తక్కువ. కడలూరులో రాత్రివేడిమి 2. 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

రాజధాని పడవటి భాగమున వర్షము కురుచునే యుండును.

ఎస్. లక్ష్మీ. రావూగ,

వా. నె. 24 గంటల ప్రాంతము

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్ద దొరకును కొనవారు ముఖ్యమార్గమున మంపుడు.

కరన్యా పువ్వు మొదలగునవి ఇగ్గిరి నాయవలయును

ఎస్. నారాయణ డి. కంపెనీ, 21, హమ్మం బిద్ది, బొంబాయి.

నెల్లూరు జిల్లా బోర్డు

(వ్యక్తియ విలేఖరి)

జూన్ 10:— ఇటీవల ఈ మాసారంభమున నెల్లూరు జిల్లా బోర్డువారు సామాన్య సభయందు శ్రీయుత ఆచార్య కృష్ణ రావుపంతులుగారి ఆధ్వర్యమున సమావేశమై యుండిరి. అందు జిల్లా యందు అంద్రదేశమునందలి యితర జిల్లాల వారి కిని మార్గదర్శకముగ నుండునట్లు కొన్ని ముఖ్యతీర్మానములు చేయబడినవి.

ప్రశ్నిత రములు

మొదట బోర్డు సభ్యులు రంగయ్య నాయుడుగారు కొన్ని ప్రశ్నలను పంపియుండగా వారికి ప్రత్యుత్తరము లొసగబడెను. ఈ ప్రశ్నలు బోర్డు విద్యాలయములందలి బాలర పరీక్షాపద్ధతులును, విద్యావిధానమును గురించినవిగా యుండి అల్పము విషయములతో కూడియుండెను. గూడూరు విద్యాలయము నందు మువ్వర బ్రాహ్మణేశ్వర విద్యార్థులు పరీక్షకు పంపబడకపోవుటవలన అదియొక గొప్ప బ్రాహ్మణేశ్వర నిరసనముగా సభ్యులు భావించి, అందునుగట్టిచి అభ్యర్థులు వివిధరకపు కొనెదరని వాని రేలపరీక్షకు పంపలేదనియు, గూడూరు హైద్రాబాద్ మువ్వర గారి ఉపాధ్యాయులను విచారించి శిక్షింపవలయుననియు, దీనికిగాను నొక ఉపసంఘమును యాహ్వాని, రామచంద్రారెడ్డి, జిల్లా విద్యాకాశాధికారి మొదలగువారితో కూడిన దానిని యేర్పాటుచేసి వారిచే పరీక్షాకాగితములను పునర్విమర్శింపజేసి విద్యాలయమునందలి బ్రాహ్మణులగు ప్రధానోపాధ్యాయులు మొదలగువారిని తగురీతిని మందలించవలయుననియు కోరిరి.

అభ్యర్థులకు వీనికి తగుమైన ప్రత్యుత్తరములనొసంగి తాను స్వయముగా యీ విషయము విచారించి యాంతుటయు, ఆ మువ్వర బాలుర తమ కన్యాయముజరిగినట్లు చెప్పియుండలేదనియు, తమకన్నను తక్కువమార్కులు వచ్చిన విద్యార్థులను పరీక్షకు పంపినట్లుమాత్రము చెప్పిరనియు తెలుపుచు, ఇట్టి అల్పముగ ప్రశ్నలు జిల్లా బోర్డు సభ్యులు గొప్ప బ్రాహ్మణేశ్వర భావ మాచక్షుగాతలచి అడుగుట ఆయోగ్యమనియు నూచించుచు పరీక్ష జరుపునందును, ఆ బాలురను నిలుపుటయందును ప్రధానోపాధ్యాయులు న్యాయముగనే ప్రవర్తించియుండుననియు, మీదుమిక్కిలి యిట్టి స్వల్ప విషయములందు ఉపాధ్యాయునికి స్వాతంత్ర్యము యియ్యక బాలరమాటలు గొప్పవిచారాచేయుట అసహ్యనీయము, అర్హతమయ్య, అట్టి ఉపాధ్యాయుని న్యాయించి అట్టి బ్రాహ్మణులను పంపినగాననయు, నిక దించిరి.

బ్రాహ్మణులకు ఉద్యోగములకూడదు

పై ప్రశ్నితరములు ముగిసినవెంటనే సమగ్ర రంగయ్య నాయుడుగారు సభియుండు ఈ క్రింది తీర్మానము చర్చకు వచ్చెను.

“బోర్డు సభ్యులలో మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు చేరిన బ్రాహ్మణేశ్వర జాతులవారు స్వల్పముగానుండు కారణముచేత, బ్రాహ్మణులను ఉద్యోగములలో ప్రవేశపెట్టుట నిలుపుదల చేయుచు, పైచెప్పబడిన జాతులు తగునంతమంది పరిమితికి వచ్చునంతవరకు ఆ జాతులవారికి ఉద్యోగములు ఒసంగవలయుననియు, ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.”

ఈ తీర్మానమును, దీనిపై కొన్ని తాలూకా బోర్డుల వారు అనుమతులకు పంపిన యభిప్రాయములను చర్చకు వచ్చెను. ఈ తీర్మానము విషయము శ్రీయుత తిరుమల కొండా రెడ్డిగారు కనిగిరి (ప్రతినిధులు క్రైస్తవులు) విచ్చయ్యగాను, అభ్యర్థులకు సర్వస్వాతంత్ర్యముగల ఈ విషయమనందు, తీర్మానము తెచ్చునప్పుడు, అట్టిది సలహా పూర్వకముగా నుండుట మర్యాదగనుండుననియు, అంతకుమించి అభ్యర్థుని నిర్బంధింప జూచుట అసంబద్ధమనియు, అభిప్రాయములిచ్చిరి. గూడూరు తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు రగు పెల్లేటి వెంకట సుబ్బారెడ్డిగారు ఈ తీర్మానమును ఖండించుచు మిక్కిలి తీవ్రముగా నుట్లాడిరి. ఈ తీర్మానము ఇట్టి అభిప్రాయములతో యిప్పటికి మాడునాలుగు సభలుగా, సభ్యులకాలమును వ్యర్థముచుచు సభను, అనావశ్యకమున చర్చకు లోకేయుచున్నవనియు, యీ తీర్మానమును, యేమాత్రము గౌరవింప, ఎట్టిమాటతోనైనను, ఒప్పుకొనక, నిరసించి త్రోసిపుచ్చుటయు ననియు సభ్యులను కోరిరి. ఈ అవ్యక్తపు తీర్మానమునకై నష్టమెవకాలము వరకు ఏకార్యమునందు ప్రవేశపెట్టియుండినను బోర్డుకు చాలాభావరముగ నుండెడివనియు, తీర్మానము తెచ్చిపెట్టుకొనిరియు, తనకు విశేషదుఃఖము కలి

గింపజొచ్చెననియు, ఇట్టివిషయము, ఏనలుగుల బ్రాహ్మణులు రచ్చ, మిగత అందరను బ్రాహ్మణేశ్వర సభ్యులుగా నుండు యీ బోర్డునందు చర్చకువచ్చుటయు త్రోసిపొవుమండుటయు, ఇట్టి బోర్డులలో బ్రాహ్మణులకు ఉద్యోగములు గలుగుచున్నవని, చింతింపబడుచు, బ్రాహ్మణేశ్వర సంఘమునకే యొక గొప్పకళంకమని నొక్కిచెప్పిరి.

ఇది ఇట్లుండ నెల్లూరు తాలూకా బోర్డు అభ్యర్థులు కాకుటూరు లింగారెడ్డిగారు ఈ తీర్మానములలోకల్ బోర్డువల్లము నకు విరుద్ధముగా నుండుటవలన అసలు చర్చకు, రాకూడునాయని అభ్యర్థుని ప్రశ్నించిరి. అట్లుపై అభ్యర్థులు ఈ విషయ మొకటికలదనియు, తానై ఆకారమును నూచించుట సరికాక యూరకుంటిననియు, ఇట్టిది యితర సభ్యులు నూచించి నపుడు తన అభిప్రాయమును చెప్పవలసిన విధియై యున్నదనియు, అట్టిది చెప్పటముందు నాయుడుగారిని తమ తీర్మానమునందలి మాటలను, మార్పుకొనుట కనకాశము యిచ్చుచున్నాననియు చెప్పిరి. శ్రీయుత పానకా గోవిందరెడ్డిగారు సలహా పూర్వకముగా తీర్మానము మార్చి ఉపపాదించి, రంగయ్య నాయుడుగారు తమ తీర్మానమునందు ఒలములేదని యేర్పడుటచే దానిని ఉపసంహరించుకొనిరి. గోవిందరెడ్డిగారి తీర్మానము అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదించబడెను. ఇంగువలన ఉద్యోగము చచ్చుటలో యుక్తమైన బ్రాహ్మణేశ్వరులు దొరకు నెడల వారిని గమనింపవలసినదిగా అభ్యర్థులకు సలహా ఇయ్యబడినది.

రాట్నములకు ద్రవ్యమొసగుట

గూడూరు పాఠశాలయందు, రాట్నములకు ద్రవ్యము కావలెననికోరగా ఆమెత్తము బోర్డువారిచే కాంక్ష కోరబడెను. ఈ విషయమై తీర్మానించునపుడు ప్రస్తావనకమున అభ్యర్థులు ప్రస్తుతము విద్యాలయములలో జరుగు నేత విషయములగుర్చి మాటలాడుచు, పాఠశాలలందు వడికిన నూలు చాలకుండుటను గురించి చెప్పిరి.

ఖద్దరునూలునే నేయవలెను

ఈ బోర్డు పాఠశాలకు సంబంధించిన నేత కాఖలయందు విద్యార్థులకు నూలు చాలక మిల్లునూలును, విడేశీనూలును పూర్వము కొనుగోలు చేయుచుండినను, ఒప్పుకొని జరుగుచుండెనుగాని, నికముండు చేయనసరము లేదనియు, కొనుగోలు చేయు నూలును రాట్నము నూలుగానే కొనుగోలుచేసి పూర్తిగా ఖద్దరునూలుతోనే నేత సాగింపవలయుననియు స్వదేశీ ఉత్పత్తి పోత్సాహము ఆంక్షయులే ఒప్పుకొనుచుండిన ఈ కాలమున బోర్డు వారి సంపూర్ణామోదమును నూచించుటయందు ఎట్టి అవకాశము కలుగవనియు అట్టి ఆమోదము ఏ గ్రీవముగ సభ్యులు ప్రాప్తించెనె యేర్పడుచు ఉత్తరవులు యిచ్చుటకు ననియు హెచ్చరించిరి. బోర్డువారు ఈ ఆమోదమును తెలిపిరి.

స్వదేశీ వస్తువులనే ఉపయోగింపవలెను

దీని విషయము శ్రీమేనకూరు శీతారామిరెడ్డి గారొక తీర్మానము నుపపాదించగా అభ్యర్థుడు అది తీర్మాన రూపముగా నుండవలసరము లేదనియు, దీనిని గురించి భారతీయు డెవ్వడును వెనుదీయవలసిన కారణములేదనియు, కార్య సానుననుండువారికి దీనివిషయమై ముందే ఉత్తరవు యియ్యబడినవనియు చెప్పి, ఎట్లును తీర్మానము వచ్చినందున, ఇందు మూలకముగా బోర్డు సభ్యుల ఏకాభిప్రాయమును తానుకనుగొనుటకు అవకాశము కలిగినందుకు సంతోషించుచు తీర్మానముగా లేకున్నను సభ్యులు తమ ఆహ్వానమును నూచింపవలయునని కోరగా వారట్లు చేసిరి. అట్లుపై ఆఫీసు మేనేజరువారికి కుద్దననే సభ్యులందే ఎంతవెలసిక్కువైనను, ఆఫీసుకు సంబంధించిన అన్ని కాఖలయందును స్వదేశీ వస్తువులను కొనుగోలు చేయవలసినదిగా ఉత్తరు వొసంగబడెను.

త్రాగడును నిర్మూలించుట

ఇందుకు గురించి సదాశివయ్యగారు రిటీవల బోర్డుసభ్యులకు కొన్ని తీర్మానములు ఆమోదించవలయునని గోరుచు పంపియుండిరి. ఈ బోర్డువారు యితరు పూర్వమే యీ తీర్మానములలోని అభిప్రాయములను మించిన అభిప్రాయమునే వెలిబుచ్చి తీర్మానించుచుండుటచే ఈ తీర్మానముల నామోదించుటయం డేలాటికప్తువు లేక ఏకగ్రీవముగ నామోదించిరి.

జిల్లా బోర్డు ఉద్యోగముల విషయమై వైన నూచింపబడిన బ్రాహ్మణేశ్వర భావమును విశేషించుచున్న ఈ జిల్లాయందుల పాఠశాల ఉద్యోగముల విషయములలో యెక్కువప్రాముఖ్యత యియ్యవలసినదిగాను, ఈ జిల్లాలో బ్రాహ్మణేశ్వరులు దొరకనపుడు యితర జిల్లాల బ్రాహ్మణేశ్వరులను తీసికొనకూడదను భావమును నూచించుచు మాడ తీర్మానింపబడెను.

వేటపాలెం జాతీయ పరిశ్రమాలయము

మావేటపాలెమనందు ఘమారు నాలుగుమాసములక్రింద జాతీయ పరిశ్రమాలయము నెలకొల్పబడి ఆందు నేత పరిశ్రమలోని పుణులగు వైశ్యులచే ఖద్దరు వస్త్రములు తయారుచేయబడు చున్నవి. పడుగుకు పేకన ఖద్దరు నూలునే యుపయోగించుచున్నారు. అందు తయారు చేయబడిన వస్త్రములు మిక్కిలి బాగుగనున్నవి. భోవతులు, కుండాలు, శునాలాలు చొక్కానాలు నేయుచున్నారు. ఇప్పుడు కొంత సరకు అమృతమునకు సిద్ధముగ నున్నవి. ముందుగా ఆర్డరు ఇచ్చేవారికి కావలసిన నమూనాల ప్రకారము వస్త్రములాదిగా గలవానిని బహుత్వరలో తయారుచేసి యాయ గలరు. మా గ్రామములోని యువజనసంఘ గ్రంథాలయమునకు స్వంతభవనముగా శ్రీయుత ఊటుకూరు వెంకట సుబ్బారావు పి. గారు వితముగా నొసంగిన భవ “సూర్యాయనాథ” తరచుకు శ్రీయుత కేట్ జమకలార్ బజాజి ప్రభృతులు యచ్చుటకు దయచేసి గావించిన ప్రభువులను కలిగిన యభిమానోత్సాహముల ఫలితమే యీ జాతీయ పరిశ్రమాలయము. శ్రీయుత శంకరలార్ బ్యాంకు డి. శ్రీయుత మగకలార్ గాంధీ జీవేశభక్తులొసంగిన భావగర్భితముగు నిరాడంబర యుపన్యాసముల వలన జనులలో కలిగిన యావేశమే యీ రీతిగ కార్యరూపము దాల్చినది. గతనాలుగు మాసములనుంచి నేత పరిశ్రమ మరుగున కే పని జరుగుచున్నది. కాని వడుకునూలు దొరకుట చాలదుర్లభమైనందున యింకను కొంత పనిజరుగక నిలిచినదని కొన్ని రోజులు పనిలేక పోవుట తట్టనించుచున్నదనియు వ్రాయుటకు విచారకరముగ నున్నది. దేశభిమానులందరు వైశ్యులచే స్థాపింపబడిన యీ జాతీయ పరిశ్రమాలయమును సర్వవిధముల యుద్ధరించి ప్రోత్సాహపరచెదరని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఉ. వెం. శ్రీశై.
కార్యదర్శి.

గంజాం జిల్లా ప్రాథమిక పాఠశాలోపాధ్యాయులకు హెచ్చరిక

ప్రజాయ త్రాకాఖయగు నీవద్యాకాఖయందు మనప్రస్తుత రీతిని మనము బాగుగ గమనించుచు మన మెంతయును పరిశుభములైనా మో తెలియగలము. ఇక్కాలమున మనసంపదర ముక సంఘముగా నేర్పడినవో మనస్వక్రియ సంఘములను వృత్తి సంబంధములను నగరకష్ట సుఖములనుగూర్చి పథిలో చర్చించుకొని వైయధికారాలకు పంపుకొని మనకష్టములను కొంతసరకు నివారించుకొనవచ్చును. మనజిల్లాకిట్టి సంఘములు క్రొత్తదియై యైనను నితరజిల్లాలలో రేంజీ సంఘములు తాలూకా సంఘములు జిల్లా సంఘములు ననేకములు పనిచేయుచున్నవి. మనజిల్లాలో నింతవరకెట్టి సంఘములు గలుగలేదు. ఇందుకు మనము మనలనే నిందించుకొనవలయును. ఇప్పటికైనను మేలుకొని నగరన్న పేటరేంజీలో యొక సంఘము 16-12-23 లేదని యేర్పడి యీ నెల 11-12 లేదీలలోనొక (కాన్ఫరెన్సు) మహాసభ జరుపబడెను. ఇట్లే ఛత్రపురం డివిజనులోని యుపాధ్యాయుల సంఘముకు డివిజన్ యేర్పడినదిగాను, ఈ జిల్లాలో బ్రాహ్మణేశ్వరులు దొరకనపుడు యితర జిల్లాల బ్రాహ్మణేశ్వరులను తీసికొనకూడదను భావమును నూచించుచు మాడ తీర్మానింపబడెను.

జులమారు గంజాం జిల్లా 28-5-1924
సా. సాంబశివరావు,

నరసన్న పేట రేంజీ ప్రాథమిక పాఠశాలోపాధ్యాయ సంఘము, కార్యదర్శి.

కలకత్తా, జూన్ 10:— జిల్లా ప్రెసిడెంట్ జిల్లాలో రాత్రి తొమ్మిది గంటలవేళ యిద్దరు సిక్కులను కొట్టిరి. పోలీసువారు వచ్చి ఆసిక్కులను రక్షించిరి. (అ|| వె||)

మైనారు ప్రతినిధుల సభ

బడ్జటు సమావేశము

ప్రారంభదినము
(స్వకీయవిలేఖరి)

మైనారు, జూలై 9:—మైనారు ప్రతినిధులసభ మహా రాజావారి జన్మదినసమావేశము నేడు మధ్యాహ్నము 12 గ. మైనారు జగన్మోహనగోటలో ప్రారంభమైనది. ప్రత్యేక గౌరవ ప్రతినిధులలో మదరాసు శాసనసభాధ్యక్షులు లగు ఎల్. డి. స్వామిశాస్త్రిగారు, నేపాలు రాజాగారు గలరు. దివాణిగారు అం గ్లమున ఉపన్యాసము జరుపుటకు 1 1/2 గంటల కాలమయ్యెను. క. హెచ్. రామయ్యగారు కన్నడభాషలోనికి తర్జుమా చేయ బడిన ఉపన్యాసము జదివరి. పిదప ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను. శబ్ది మెంటరీ ప్రశ్నలగుడ జరిగెను. వాటిలో చాలమట్టుకు ప్రశ్నలు తీర్మానములు విన్నపములరూపమున నున్నవని తెల్పి దివానుగారు తప్పించుకొనిరి.

పురాతనపట్టాలు, వస్తువులు, వాటిని జాగ్రత్తపరచుట మైనారులో నూతనముగా కనిపెట్టబడినవి. వీటన్నిటిగూర్చి గల ప్రభుత్వతీర్మానములు చర్చింపబడెను.

శేషటికభలో ఆయవ్యయపటికపై ప్రభువచర్చ జరుగును. కర్నాటక నాయకులు:— శ్రీనివాసరావు డా. ఎన్. ఎస్. హార్దికరగార్లు 9 వ తేదీన మైనారు విచ్చేసిరి.

ముద్రణచట్టము సవరణ

మైనారు ప్రతినిధులసభలో రెండవసమావేశమునందు పుష్యుల్లి, ముద్రణా శాసనము సవరణ చట్టము చర్చింప బడినది.

ముద్రణా చట్టమునందలి ముఖ్యవిషయములు:

పత్రికలు ముద్రించి, ప్రకటిం చుటకు యిప్పటి వలె ముందుగా ప్రభుత్వమువారి అనుమతి బడయవలసరము లేదు. పత్రికాసంపాదకుడుగాని, ముద్రించువాడుగాని, ప్రకటించువాడుగాని రాజకీయమునైనను జేసినను, వివిధ సంఘములపట్ల కలహముల ప్రోత్సాహపరచినను, పత్రికను పరిభ్రష్టము వారు నిలుపు జేయవచ్చును. ఇండియను పీనలకోడు 124 ఎ, 151 ఎ, 500 పెన్సను క్రింద శిక్ష ర్తములకు వ్యాసములు ప్రకటించిచివ్ పత్రికను నిషేధింప వచ్చును. ఈ విషయములలో నేరములను చీపు కోర్టువారు విచారింతురు. ఈ చట్టములోని విషయములు చర్చింపబడినవి. 102 సభ్యులు అనుకూలముగను 19 మంది పూరికూలముగనుండి. (ఆ. పె.)

శిష్టపాఠశాలసభ (జలుమూరు గంజాంజిల్లా)

4-6-24 తేదీన శిష్టపాఠశాలసభ పండిత డి. యస్. శర్మగారి అధ్యక్షతన వాణిపర్వతమున నివసించు విద్యార్థులందరిమున సమావేశమైనది. కవితాపత్రికల శిష్టకరణముల యావచ్చరి త్రము, అధ్యక్షులు లంపన్యసిందిరి. ఖర్చులశిష్టకరణసమాజముల తోను, కోటబామ్మగి కేంద్రసభవారితోను, జయపురముశిష్ట కరణసంఘముతోను, బొబ్బిలితల్లగనియోగిసంఘముతోను, పొల్లూండ శిష్టపాఠశాల పరిషత్తుతోను నీ మహాసభవా శేధ విందిరి. ఆయాసభలు దీనికి అనుబంధములుగా జేర్చుకున్నా రు. శ్రీశర్మగారి గంజాంమండలాంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు పుస్తకధనసహాయము చేసినారము. శిష్టకరణసమాజముని పిలువ బడిది యీసంఘము యీతేదీన జరిగినమహాసభలోని మొదటి తీర్మానముప్రకారము శిష్టపాఠశాలసభ యని నేటిమొదలు పిలువబడును.

డబ్బీరు అనంతజగన్నాథరావుపాఠశాలకులు,

కార్యదర్శి.

చాతులు-తాళములు

మంగలికత్తులు.

ఆంధ్రసాహిత్యచే చేయబడినది మేలయినది.

తెలుగు ధరలకామలముగను వ్రాయుడు.

బి వెంకటేశ్వర్లు ఎండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు cel.

8081

పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫ్ అడ్డెను. "ఇండస్ట్రీ" పెద్దాపురం.

గుంటూరుజిల్లాసంఘము

30-7-24 వ తేదీ ఉదయం ౮ గంటలకు
గుంటూరు స్వరాజ్యకార్యాలయమున
సమావేశమైన కార్యసంఘసభవారి
ముఖ్యతీర్మానములు

(౫) కొల్లూరుజాతీయ విద్యాలయ ప్రధానోపాధ్యాయులు హిందీసహాయమునుగురించి పంపుకొన్నదరఖాస్తు చదువడమైనది. హిందీసహాయము కోరువా రందరును జూన్ 20 తేదీలోగా దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెనని ప్రకటనజేసి వచ్చే దరఖాస్తులతో సహా యీదరఖాస్తును జూన్ 20 కార్యసంఘసభలో ఆలోచింపవలెనని తీర్మానించడ మైనది.

(౬) కారదానికేతనం కార్యదర్శిని శ్రీమతి పున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు తమపాఠశాలకు ధనసహాయమును గోరుదు రాష్ట్రసంఘమునకు పెట్టుకొన్నదరఖాస్తు చదివి తగినంతసహాయము చేయవలెనని రాష్ట్రసంఘమువారికి సిఫార్సు చేయడమైనది.

(౧౦) ఈక్రిందివారిని తొలకాకాదార్లుగా నియమించడమైనది.

గుంటూరుతొలకా:— శ్రీయత మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారు సత్తెనపల్లి ,, గార్లపాటి హనుమంతరావుగారు తెనాలి ,, చైత నుబ్బారావుగారు, నాగళ్ల కృష్ణయ్యగారు

శేషల్ల ,, కంధంపాటి సాంబయ్యగారు, రావు వెంకట్రాయణంగారు

బాపట్ల ,, కవుతా వెంకటచలపతిరావు, వాలిజేటి వీర రాఘవయ్యగార్లు

ఒంగోలు ,, కోట విశ్వనాథంగారు వర్నారావుపేట,, అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావుగారు పల్నాడు ,, నాళం మట్టపల్లిగారు వినుకొండ ,, అవుటపల్లి వెంకట్రావుగారు

౨౧ వ తీర్మానము:— ౧౯౨౨, ౧౯౨౩ లో సంవత్సరములలో అవసరమైన నిధిక్రింద వసూలైన మొత్తములోనుంచి లోగడవచ్చిన దరఖాస్తులను శ్రీయత పున్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు పరిశీలించి యుక్తముని తోచినవిధమున పంచిపెట్టుటకు అధికార మియ్యడమైనది.

౨౨ వ తీర్మానము:— ఈసభ తిరిగి ౧ గంటకు అడ్డరక చేయడమైనది.

(సం) అంచె శివయ్య,

ఉపాధ్యక్షులు.

ఈసభ తిరిగి 30-౭-24 మధ్యాహ్నం ౨ గంటలకు సమావేశమైనది. శ్రీ అంచె శివయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

౨౩ వ తీర్మానము:— కోటపల్లికొండలో గడచిన శివరాత్రి ప్రజాసేవకుగానుచేసిన ఖర్చులతొలకాకు శ్రీ పత్రి అనంతరావుగారు యిచ్చినతెక్కినుచదివి అనంతరావుగారిచ్చిన విరాళము రు ౫౦ లు పోగా జిల్లాసంఘమువారితరపున ఖర్చు పెట్టినమొత్తం 3౦౯-౧౨-౦ ఆడిటుయొక్క తనిఖీకి లోబడి మంజూరు చేయడమైనది.

అనంతరావుగారికి లోగడ దఫాలువారిగా యియ్యబడిన రు ౨౫౦ లు పోన మిగతా రు ౫౯-౧౨-౦ లు యిచ్చుటకు తీర్మానించడ మైనది.

౨౪ వ తీర్మానము:— కార్యదర్శులు ౧౯౨౩ సం॥లో జరిగినపనినిగురించి యిచ్చిన నివేదికమును చదివి అంగీకరించడమైనది. తిలక్ స్వరాజ్యనిధి దాతలపేర్లజాబితాతో కూడ దీనిని ప్రకటించుటకు తీర్మానించడ మైనది.

౨౫. ౧౯౨౪ సం॥ ఏప్రిల్ ఆఖరువరకు జరిగినపనిని గురించి కార్యదర్శి లిచ్చిన నివేదికము చదువడమైనది.

౨౬. ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘమువారు దేశారాధకుల వేతనములపైరాలగొరకు యీజిల్లాకు ప్రతినెల యిచ్చువన్న ౫౦౦ రూ॥లు యీసంఘవ్యయమునకు చాలనందుననున్న, ఈసంఘమువారు రాష్ట్రసంఘతీర్మానముప్రకారం పూజానిధి తప్ప యిరనిధులు వసూలు చేయుటకు వీలులేకపోవుటచేతనున్న, యీసంఘమునకు నెలసరిఖర్చు సుమారు రు ౧౦౦౦-లు చొ॥న మేనెల ౧వ తేదీనుండి యీసంఘమున కిప్పించవలెనని రాష్ట్రసంఘమువారిని కోరడమైనది.

౨౭. గుండు మార్యఅనంత నరహరిరావుగారికి గుంటూరుపత్రికకు యిచ్చిన అప్పు రు ౧౨౫౦-లను సెక్షెంబరు ౧ వ

తేదీలోగా యియ్యవలెనని వారికి నోటిసు యియ్యవలెను.

౨౮. అధ్యక్షులు, కార్యదర్శులు కలిసి ౭-౭-౨౪ వ తేదీన చేసిన నియామకములు చదివి ఖాయపరచడమైనది.

౨౯. ఆఫీసుగుమాస్తా పూర వెంకటసుబ్బారావుగారికి ఒకనెలసెలపు పూర్తిజేతనుమీద యిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

బదిలీ గుమాస్తా దొరికినవెంటనే వారికి సెలపు యియ్యవలెను.

3౦. శ్రీయత వడ్డమూడి ముక్తేశ్వరప్రసాదరావుగారి కార్యాలయములో వర్గీకరకార్యదర్శిగా నుండుటకు తీర్మానించడమైనది.

(సం) అంచె శివయ్య,

30-౭-౨౪

ఉపాధ్యక్షులు.

వడ్డ మూడి ముక్తేశ్వరప్రసాదరావు,

౬-౬-౨౪.

జిల్లాసంఘకార్యదర్శి.

నాణ్యమైన బనీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులో తయారగుచున్న బనీనులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులో, నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టు, పున్నె, ప్రత్తి, వగైరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరసమైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, వీలుగా యుండేలాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చాకగా యేర్పాటు చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోటళ్ళు) మొత్తపు బేరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారవీళ్ళ కట్టజేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బనీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6-0-0

మానేజరు:— ఆంధ్రహాజీరీమిల్సు, రెజిస్టర్డ్, డక్షిణఇండియా.

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్సచేసికొన దగిన 600 యోగములు గల వైద్యసంగ్రహము. 1-3 1-4-0 వి. పి. ఆ 6 ఆయుర్వేదచక్ర:— వైద్య, ఆరోగ్య, శారీర, వస్తు గుణ, చికిత్స మొ॥ వ్రాయబడు వైద్యపత్రిక. సం॥ చందా, రూ. 2 8-0. మాదిరి యిచితము.

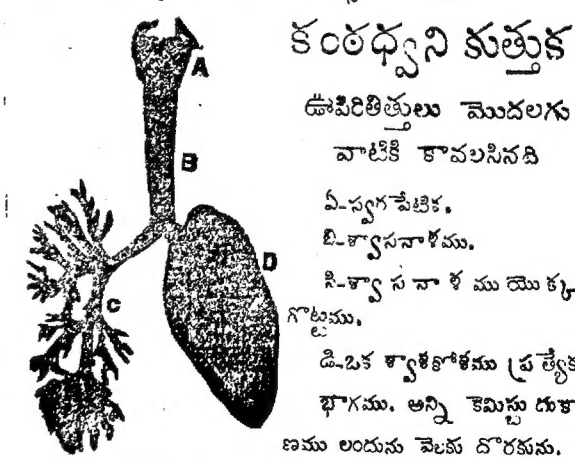
శి. పి. అండు కో, పెరిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

దగ్గులు! జలుబులు!! ఇన్ ఫ్లుఎన్సా!!!

హా డ్ న న్న

“యూమెంతాల్ జాజులు” అన్ని విధములదగ్గు, జలుబు, గొంతుపుండు, రొమ్ము పడితేను, ఇన్ ఫ్లు ఎన్సా మొదలగువాటిని తప్పక తుడుర్చును. తీయమును రానీయక ఆటంకపరచును.

“ది లాక్ సెట్” “ఆస్ట్రేలిషియన్ మెడికల్ గెజట్టు”, “దిప్రాక్టికన్” “మెడికల్ ప్రెస్సు ఆండు సర్క్యుల్” “మెడికల్ రివ్యూ” “ప్రాక్టికల్ మెడికన్” థెర్లి (ఇండియా మొదలగు వైద్యప్రపంచముచే సిఫార్సుచేయబడినది.

కంఠధ్వని కుత్తుక

ఊపిరితిత్తులు మొదలగు వాటికి కావలసినది

వి.స్వగపేటిక. డి.శ్యాసనాశ్రము. సి.శ్యాసనాశ్రము యొక్క గొట్టము. డి.బక శ్యాశ్రోకము ప్రత్యేక భాగము. అన్ని కెమిస్టు దుకాణము లందును వెలకు దొరకును.

ఆస్ట్రేలియాలో జేయబడినది, బుడ్డి 1-3 ధర రు 1.2.0.

అన్ని చోట్లలో దొరకును, ఈదీగున తెలుపబడిన జాగాలలో దొరకును.

మెసర్లు ఎన్. దేశాయి గాంధర్ అండుకో, చైవా బజారులోడ్డు. ఆర్కివ్ అండుకో కెమిస్టు, బ్రాడ్వే.

సోల్ ఏజెంట్లు:— నైనామనామ్యురు అండుసను, 5 మిల్లీకెబి, బొబ్బిలు, మద్రాసు.

జాబులు

గుంటూరుజిల్లా సంఘము

బాపట్ల తాలూకాలో రాష్ట్రసంఘమునకు 1.6.24 వ తేదీన తిరిగి జరిగిన యొక్కలలో యీ క్రింద పేర్కొనబడిన వారు యొక్క కొనబడి రని యందుమూలముగ ప్రకటించడ మైనది. ఎవరెవరికి యొన్నివోట్లు వచ్చినది వారిపేర్ల కెదురుగా ప్రకటించేయడ మైనది.

మద్ది వెంకటరంగయ్యగారు	రు	245
నేతి వెంకటాచలపతిగారు		217
కవుతా వెంకటచలపతిరావుగారు		210
శిష్టా సాక్షిసోమయాజులుగారు		207
చక్రవర్తుల వెంకటరంగాచార్యులుగారు		202

ఈ యొన్నికలకు ఆక్షేపణ లన్నవారు తమ ఆక్షేపణ లను యీ నెల 18 వ తేదీలోగా చేరునట్లు జిల్లాసంఘమునకు పంపుకొనవలెను.

కన్నెగంటి సూర్యనారాయణమూర్తి,
అధ్యక్షులు.
వ. ము. ప్రసాదరావు,
గో. వెం. కృష్ణారావు,
కార్యదర్శులు.

కావలి ఫిర్యాకాంగ్రెసుసంఘము

శ్రీయుతులు వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు, రాళ్ల పల్లి రామసుబ్బయ్యగారు, గుంటూరు వెంకటసుబ్బయ్యగారు, దేశభట్ల రంగయ్యగారు కావలి తాలూకాలో మేనెల 28 తేదీ నుండి 30 తేదీ వరకు జలదంకి, బ్రాహ్మణకాక అగ్రహారము, బ్రాహ్మణకాక, కమ్మవారిపాలెం గ్రామాదులలో ప్రచారము చేసిరి.

జలదంకి గ్రామంలో ప్రస్తుతదేశస్థిని ఉద్యమతత్వమును గురించి బోధించి కాంగ్రెసుసంఘమును స్థాపించి పూజానిధికి రు 21.0.0 లను వసూలు చేసిరి. 30.0.0 వాగ్దానములు చేయ బడెను. బ్రాహ్మణకాక, అగ్రహారములో సభ్యులను జేర్చి బహిరంగసభలు గావించిరి.

పూజానిధికి రు 10.0.0 వసూలయ్యిరి. 50.0.0 వాగ్దానము చేయబడినది. కమ్మవారిపాలెంలో రు 10.0.0 పూజానిధికి వసూలు కాబడినది. వాగ్దానములు 40.0.0 వరకు చేయ బడెను.

శ్రీయుత దేశభట్ల రంగయ్యగారు కేవలం వెంకటసుబ్బయ్యగారు కలిసి మేనెల 24 తేదీ బయలుదేరి వెలగపాడు, కలిగిరి, సిద్ధకొండూరు బసిరెడ్డిపాలెం గ్రామాదులకు వెళ్లి కొంత దూరిని కొనుగోలుచేసిరి. రు 60.0.0 పూజానిధికి వసూలు చేసిరి. రు 50.0.0 వాగ్దానములు చేయించుకొనిరి.

బ్రాహ్మణకాక ఖద్దరనూలు నేతకు, వ.డు కుటుకు, ముఖ్యసానము అయియున్నది. ఇచ్చట వై రెండుపక్షాలకు తగినవకతు లన్నియు గలవు. ఈ ప్రాంతములందు ప్రతిపక్షము. ఈలోగా వర్షములు బాగుగ కురియనందున ప్రత్తి బాగుగ పండుటలేదు. శ్రీయుత ఇస్కా రామిరెడ్డిగారివంటి గొప్పరయి తులు ఇంటివాడుకకు కావలసిన ప్రత్తిని పండించుకొను చున్నారు.

జలదంకి, బ్రాహ్మణకాకపరిసర గ్రామములయందు ఆనేక మంది వడుకుటుయందు నేర్పులై దూదికొర కెదురుచూచు చున్నారు. జిల్లాఖద్దర కాఖివారు కాని, కాంగ్రెసుసంఘముల వారుకాని దూదిని విరివిగా ఇచ్చట నిలువజేసి వడికించుట యుత్తము.

కావలి తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘమును పునరుద్ధరింపవలసి యున్నది. రామాయపట్నం ఫిర్యావారు ప్రతినిధులను పంపి యున్నారు. బ్రాహ్మణకాక, ముంగమూరు కావలి ఫిర్యావారు ఫిర్యాకు రి గురు వంతున వెంటనే ఎన్నుకొని వారిపేరు పును నాకు జెల్పినవో కావలి తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము స్థాపింపబడును. కాన కావలి తాలూకాలోని ఫిర్యాసంఘముల కార్యదర్శులు ప్రతినిధులబాపితాలను వెంటనే పంపప్రాధితులు.

గుంటూరు వెంకటసుబ్బయ్య

కార్యదర్శి, కావలి ఫిర్యా కాంగ్రెసుసంఘము.

నెల్లూరుజిల్లా తాలూకా బోర్డులను కాంగ్రెసు వశము చేసికొనవలెను

1925వ సంవత్సరం మార్చి నెలలో అన్ని తాలూకా బోర్డులకు మరల ఎన్నికలు జరుగును. తాలూకా బోర్డులలో ఎక్కువ స్థానములను కాంగ్రెసువారు సంపాదించ గలిగినవో నిర్వాహ కార్యక్రమమును అనగా ఖద్దరు, పంచముల యభివృద్ధి, మద్య పాన బహిష్కారము, జాతీయవిద్య మొదలగు విషయములందు ఎక్కువపనిని చేయుగల్గుదురు. మరియు ఈబోర్డులలో మన ము పనిచేయుచు ప్రజల కెన్నియోవిధముల మేలు చేయు చుండుట వలన ప్రజల యనురాగమును సానుభూతిని మనము ద్యమము పట్ట తిప్పగలుగుదుము. దేశసేవయే జీవనముగా గలిగి ఎట్టి బాధలైన యనుభవించిన కాంగ్రెసువారు ఈబోర్డులందు తమ భర్యమును నిర్వహించుటయందు ఎక్కువ వ్యవధిని శ్రద్ధను వినియోగించి ప్రజల హక్కును ఎక్కువ సమర్థతతో కాపాడగ లరని నమ్ముచున్నాము. తాము తీర్మానింపబోవు ముఖ్యమైన విషయములలో ప్రజాభిప్రాయమును ముందుగానే కనుగొనుట, ఆవిధముగా తమ ఓట్లనిచ్చుట, ప్రజల యిబ్బందులను శ్రద్ధతో కనుగొనుట అట్టియిబ్బందులను దైర్యముతో వెలిబుచ్చుట మొదలగు సందర్భములను కాంగ్రెసువారు ఈబోర్డులందు ప్రశంసనీయుమగు విధమున నిర్వహింప గలరు. కావలి, నెల్లూరు, వెంకట గిరి తాలూకాబోర్డులందు స్వార్థత్వాగులైన దేశారాధకు లీపనికి బూనుకొని కరపత్రములు ఉపన్యాసముల మూలమున ప్రచార ము సలుపుచున్నారు. జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘము నియమించిన స్వపరిపాలనా కాఖివాడు ఈవిషయమై ఒక కరపత్రమును ప్రచురించి పంచిపెట్టుచున్నారు. గొప్ప రైతులు చాలమంది ఈయుద్యమమునందు సానుభూతిని చూపుచు సాయపడుచున్నారు.

ఇదేవిధముగా ఆగట్టు నవంబరు నెలలో జరుగబోవు నెల్లూరుమనిసిపల్ సంఘముయొక్క ఎన్నికలందుగూడ కాంగ్రెసు వారిని ఎక్కువగ ఎన్నుకొనవలసియున్నది.

దేశభిమానులు కాంగ్రెసు తరపున అధ్యర్థులుగా నిలుచు టవలనను నిలిచినవారికి వోట్లను యిప్పించుటయందును ఇంకా యితర వసతులను కలిగించి యాయుద్యమమును సఫలము చేయుటయందు సహాయపడెదరని బ్రార్థించున్నాము.

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య,

గుంటూరు వెంకటసుబ్బయ్య.

బోడనకుట్టు (అమలాపురం తాలూకా)

ఆయుర్వేద వైద్యమునుగురించి బ్రహ్మశ్రీ ఆయుర్వేద భూషణ ముక్కామల వెంకటకాశ్రీ ఎ. ఎం. ఎ. సి. గారు 8.6.24 వ తారీఖు సాయంత్రము 8.30 గంటలకు మాగ్రామ మున మాజీక్ లాంతరునందు ఓవధ్యాయులను జూపుచు గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. అందరి విశేషవిషయముల నిండు పొందు పరచుచున్నారు.

“ఆయుర్వేద మనాది నండియు భరతదేశమున భరతీయుల కాశోగ్యమాలకమై యున్నది. ఇయ్యది యీ మధ్య కాలమున మనదేశాగ్రామములన ఆవిరణయందు లేకపోవుటచే దినదిన త్రొణ్యమును బొందుచున్నది. ఇప్పటి వైద్యులుగూడ దానికి తగినట్లే యథేచ్ఛగా వైద్యము చేయుచున్నారు. అందు క’త్రుజ్ఞానముగల వైద్యులు లేకపోవుటవలననే మనప్రజలకు దీనియం దభిమానము క్షీణించవలసి వచ్చెను. ఇప్పటికైనను కొందరు ప్రజలు ఆయుర్వేదవైద్యమం దుండు ప్రభావమును వారివారి యనుభవములచే పొగచుచుందురు. ఇంతయేల అగ్లాం యుర్వేదవైద్యముల రెంటిని జదివిన ప్రతివైద్యుడును ఆయుర్వేద ప్రభావము నెరిగియే యుండును. కాని పాశ్చాత్యవైద్య వ్యామోహమును పురస్కరించి దీనియం దాదరణజూపుటలేదు. దీనికంతకు ప్రజలే కారణము. మనదేశమునందలి ప్రజలకు అన్య దేశీయులచే తయారుగాబడిన ఔషధము తెల్లుపయోగించునో అలోచించినయెడల మితే దెలియగలదు. హిందూదేశమందుండు శీతోష్ణ స్థితికి ని, యూరపు నందుండు శీతోష్ణస్థితికిని యెట్లు పోల్చునగును. మనము జన్మించిన తోడనే మాతృస్వస్థాన మెట్లు మనకు హితమగుచున్నదో అటులే మనకు జన్మించినవ్యాధులకు మన మాతృదేశీయౌషధములే హితమగును. కాన మనదేశమందలి ప్రతివాడును తన శరీరస్థితి కనుగున వాయుర్వేదౌషధముల నేవింది రోగనిర్మూలన మొనర్చుకొనగలుగును గాక!”

ఈ రీతిగ ఆయుర్వేదప్రభావమును దానియొక్క క్షీణకారణములను దానిని అభివృద్ధిచేయుమార్గములను సులభముగా రోగ

ములు గురుర్చుకొని ఉపాయములను విపులముగ మాజీక్ లాంతరునందలి ఓవధుల జూపుచు 2 గంటలకాలము ఉపన్యసించిరి. అఖదన సభ్యులకు చందనములతో నభ ముగిసెను. (ఒకవిలేఖరి)

శ్రీరామబాలభక్త పుస్తకభాండాగార

ప్రథమవార్షికోత్సవము

రాజమహేంద్రవరము

ది 2-8-24 సాయంత్రము 4 గంటలకు గుండువారి

బిభిషానున్న శిలా పీఠభద్రుడుగారి భవనముందు, మ-రా-శ్రీ శ్రీబాలదారిపీఠశారాయణదేవుగారి యాధిపత్యమున భాండాగార వార్షికోత్సవము జరుగదమగ జరుపబడెను. తిత్సభకు శ్రీగౌరవిగ్రంథాలయ విభావములను మ-రా-శ్రీ శాశం కృష్ణారావుగారు మున్నగు వర్తకభిజానులు తెల్లరును సుమారు 300 మంది సభ నలంకరించిరి.

ప్రథమమున శ్రీపొట్నూరు అప్పారావు పట్నాయక్ గారు దైవప్రార్థనము గావించిరి. శ్రీకంచర్ల సత్యానందము గారిచే కార్యసేవకము జరుపబడినది. శ్రీపండిర మల్లికార్జున రావుగారిచే పురాతనగ్రంథాలయోపయోగములను గుఱించి, చక్కగ నుపన్యసించినవరకు, మ-రా-శ్రీ గాడిచర్ల హరిశ్చంద్రరావుగారు, గ్రంథాలయసందర్శమున యువకుల యొక్క యుత్సాహమును ప్రశంసించుచు, ప్రాతఃకాలసంధ్యా శ్లోకమును గూర్చియు, రామాయణ, మహాభారత పురాణ కాలక్షేపముగూర్చియు, ప్రస్తుతదేశపరిస్థితులను గూర్చియు చక్కగ నుపన్యసించి గ్రంథాలయ మభివృద్ధి గాంచుగాక యని యాశీర్వదించిరి. శ్రీరామబాలభక్త పుస్తకభాండాగార స్థాపకులగు మ-రా-శ్రీ కంచర్ల సత్యానందముగారు భాండాగారాభివృద్ధినిగూర్చి తా మొనర్చిన విధానములను విపులముగా నుపన్యసించిరి. శ్రీ పొట్నూరు అప్పారావు పట్నాయక్ గారు గ్రంథాలయభివృద్ధినిగుఱించి కొన్ని పద్ధతులనుచదివి సభారంజక మొనర్చిరి. తరువాత శ్రీ భవశేఖరరావు సోమలింగాచార్యులుగారు గ్రంథాలయోపయోగములను, యువకుల నూతనోత్సాహముతో నూతనాంశములను కనిపెట్టి యుత్సాహి సంబంధము విజ్ఞానమును ఆంధ్రలోకమునకు వెల్లడియగునట్లు ఆంధ్రభావలో గ్రంథ మూలమున ప్రచార మొనర్చినగాని దేశమయొక్క అధికదుఃస్థితి తొలగ నేరదనియు, తన్మూలమున గ్రంథాలయోధికారు తెల్లరును అట్టి సద్బంధప్రచార మొనర్చుట శ్రేయోదాయకమని హెచ్చరింపుచు సభాసదుల నుత్సాహపూరితులం గావించిరి. తరువాత గ్రంథాలయమునకు సుమారు 11 వందల పుస్తకములను విరాళ మొసంగిన మ-రా-శ్రీ కాశ్మీరదేవల్లి రమణయ్యగారికుమారులు ధనరాజుగారికి గ్రంథాలయము తరపున సన్మానపత్రముకట్టి సమర్పించిరి. అగ్రాసవాధిపతిగారు గ్రంథాలయపరిస్థితులను గూర్చియు, యువకుల యుత్సాహమును ప్రశంసించుచు, తమ యంతోపన్యాసమును ముగించిరి.

కార్యదర్శి.

కలాభివర్ధన బహుమానములు

“కలాభివర్ధన” సందర్భమున గలుపొందినవారి నామములు, వారికి యీ క్రిందివిహుమతులు అనేక వందనముల వొనోగబడెను.

ఆకుండి నారాయణకాశ్రీగారు, నెల్లూరు	రు	116
కొక్కోజ నూర్యనారాయణరావుగారు, రాజమండ్రి		50
ద్విజేనుల బ్రహ్మనందరావుగారు, కలిటం		25

మచిలీపట్నం, } శతావధాని-వేంకటకాశ్రీ,
7.6.1924. } మేనేజరు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద, సిద్ధధర్మవైద్య పాఠశాల, గుంటూరు

ప్రకటన

ఇంగ్లీషు తెలిసి ఆంధ్రవిద్యా పాండిత్యమును గలిగి 18 మొదలు 25 సంవత్సరముల వయస్సుకు మించనటువంటి సర్వప్రవర్తనగల ప్రతిస్త్రీ పురుషులు మతవిచక్షణలేకనే మా వైద్యపాఠశాలలో నుచితముగా వైద్యవిద్యబడయవచ్చును. విద్యార్థులుగా నుండగోరువారు దరఖాస్తులను 1924 సంవత్సరజులై 5 తేదీలోగా ఈదిగవ అడ్రెస్కు చేరులాగున రిజిస్టరు పోస్టు ద్వారాపంపుకోవలయును. పాఠశాల జాలయ 21 తేదీన తెరువబడును. వివరములను గోరువారు ఒక్క ఆణా పోస్టేజిస్తాంపును పంపుకోవలయును.

గుంటూరు } వైద్యరత్న వి. పి. రాజు,
9.6.1924 } యల్. సి. పి. అండు యన్. యమ్. రియ.
ప్రిన్సిపాల్ ఆంధ్రఆయుర్వేద సిద్ధివైద్యపాఠశాల.

